

Öttevény község Képviselő-testületének .....sz. határozattal elfogadott

ÖTTEVÉNYI MACKÓ – KUCKÓ NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAMJA

2020-2025

OM: 030396

Készítették:

Molnár Imréné - intézményvezető

Balázsne Nádasi Edina – bölcsődevezető

TARTALOMJEGYZÉK

1 AZ INTÉZMÉNY ADATAI

2 BEVEZETŐ

2.1 A bölcsődei nevelés jogszabályi háttere

3 KÖZSÉG JELLEMZŐI

3.1 A település bemutatása

3.2 Lakossági mutatók

4 BÖLCSŐDE

4.1 Bemutatása, helyi sajátosságok

4.2 Ellátandó terület

4.3 Személyi és tárgyi feltételek

*4.4 Önképzés, továbbképzés***4.5 Ellátás igénybe vételének módja, szabályai**

4.6 A bölcsődei nevelés-gondozás célja

4.7 A bölcsődei nevelés alapelvei

4.8 A bölcsődei nevelés feladatai

4.9 A bölcsődei nevelést végzők feladatai

4.10 A bölcsődei élet megszervezésének elvei

4.11 A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

4.12 Ünnepek, hagyományok

4.13 A bölcsőde kapcsolatai

4.14 Jogosultak érdekvédelme

4.15 Szülők szervezetének működése és a kapcsolattartás rendje

4.16 Szülő joga, kötelessége

4.17 Gyermek jogi védelme

4.18 A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

5 BÖLCSŐDEI DOKUMENTUMOK

6 AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, ÁBRÁJA

7 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

8 ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

9 MELLÉKLETEK

- ☞ *Öttevény Község Önkormányzatának elfogadó Határozata*
- ☞ *Megállapodási szerződés*
- ☞ *Játéktár*

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

2.

Az intézmény elnevezése:

ÖTTEVÉNYI MACKÓ – KUCKÓ NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA ÉS
BÖLCSŐDE

Székhelye:

9153 ÖTTEVÉNY, FŐ U. 105.

Elérhetősége:

telefon: **96/ 485-276**

e-mail: ovoda@otteveny.hu

honlap: www.otteveny.hu

Az intézmény fenntartója, elérhetősége:

ÖTTEVÉNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
ÖTTEVÉNY, FŐ U. 100.

Tel: **96/552-200**

Alapító okirat keltezése: 2015.06.08.

- Többcélú, közös igazgatású intézmény
- OM azonosító: 030396
- Államháztartási szakágazati besorolása:851020
- Kormányzati funkció szerinti megjelölés: 104030-gyermekek napközbeni ellátása
- Bölcsődei csoportok száma: 2
- Férőhely: 28 fő
- Működési, illetékességi köre: Öttevény község közigazgatási területe
- Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy helyi önkormányzati szerve
- Gazdálkodása: önállóan működő, gazdálkodó
- Típusa: napos bölcsőde (kivéve SNI gyermekek ellátása-engedély hiányában)
- Törzskönyvi azonosító szám: 641324
- Szakmai Program érvényességi ideje: 2020-2025

Intézményvezető: Molnár Imréné

Bölcsődevezetője: Balázsné Nádasi Edina

2. BEVEZETŐ

Az Ötvenyi Mackó – Kuckó Napközotthonos Óvoda és Bölcsőde 20 hónapos kortól 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását biztosító bölcsődei tevékenységet ellátó Önkormányzati fenntartású intézmény, mely e gyermekjóléti alapellátások körébe tartozik. Az intézmény megvalósulása a tárgyi feltételek megteremtését az Önkormányzat biztosítja. Bölcsődei programunk szervesen kíván kapcsolódni óvodai programunkhoz.

A nevelési célok, a nevelés alapelvei, a tevékenységi formák hasonlóak, figyelembe véve az életkori sajátosságokat. A fő tevékenységi területek ugyanazok, de más hangsúlyt kapnak.

A nevelők az óvodáéval egyező nevelési elképzeléseket és értékeket kívánják közvetíteni, ezzel is megkönnyítve, hogy az óvodába lépés zökkenőmentes legyen.

2.1 A bölcsődei nevelés jogszabályi háttere

A bölcsődei nevelési-gondozási programunkat az alábbi törvények, rendeletek és jogszabályok alapján és figyelembevételével határoztuk meg:

- 1991. évi LXIV. törvény: a gyerekek jogairól
- 1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.
- 1997. évi XXXI. törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről.
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó szociálisintézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- 328/2011 (XII.29.) Korm. rend. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások térítési díjáról
- Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rend.
- 369/2013. Korm. rend. a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről.
- 368/2011. (XII.31) Korm. rend. az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról

3. KÖZSÉG JELLEMZŐI

3.1 A település bemutatása

Falunk, Öttevény a történeti-földrajzi Tóköz területén a Mosoni-Duna jobb partján fekszik. A régi Mosoni-Duna mederrel határolt területe Istérsziget néven volt ismeretes. Nevét a történeti irodalom és a hagyomány szerint valószínűleg a Mosoni-Duna és a Rábca folyók szigetei és a kiöntések által idehordott hordalék öttevénytől nyerte. Az ezen a helyen látható hídfő maradványairól a köztudat azt tartotta, hogy ez még római erődítés volt, s a körülötte elterülő határrész neve - Toronyvár - is erre mutatott. Legrégibb ismert okleveles említése 1321-ből származik, amikor Villa -Wetewyn néven szerepel. / A jelenlegi címerünkön is ez szerepel./

1379-ben már a Tóköz és Szigetköz legnagyobb birtokos családjának a Héderváryaknak birtoka. Zsigmond király egyik oklevele Eyteven néven említi, mint a Héderváryak jószágát.

A 15 éves háború során a Győr környéki harcokban súlyos károkat szenvedett a török seregtől. Később egy nagy tűzvész következtében az egész falu leégett. A török kiűzése után újra megtelepült és ekkor Széchenyi György esztergomi érsek szerezte meg, aki rárói uradalmához csatolta. Ekkortájt német zsoldosok garázdálkodtak, emiatt a lakosság elmenekült. Majd a betelepített németek már teljesen beolvadtak és szintiszta magyar falu lett.

A társasági, közösségi élet is erőteljesen fejlődött. A lakosság szántóföldi növénytermesztéssel és juhtenyésztéssel foglalkozott. A mezőgazdaság gépesítése a közeli Győr város kínálta munkalehetőség felszabadította a munkaerő egy részét a mezőgazdasági munkavégzés alól.

3.2 Lakossági mutatók

A település lakóinak száma jelenleg meghaladja a 3000 főt és további emelkedő tendenciát mutat. Az itt élő emberek főként győri és környékbeli ipari kereskedelmi létesítményeiben dolgoznak illetve nagy százalékuk Ausztriában áll alkalmazásban. Községünk a környék egyik legdinamikusabban fejlődő települése. A településünkre sok fiatal költözött, ez ösztönözte az önkormányzatot a bölcsőde létrehozására.

4. A BÖLCSŐDE

4.1 Bemutatása, helyi sajátosságok

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását végző intézmény. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, a bölcsődei nevelés-gondozási év végéig maradhat az intézményben.

Amennyiben, még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

Az Öttevényi Óvoda és Bölcsőde a viszonylag a forgalmas főút mellett helyezkedik el. A bölcsődei csoport 2009.09.01-vel került kialakításra. A bölcsőde külső és belső megjelenésében is minden igényt kielégítő épületrész. Egy csoportszobából áll, melyhez 1 fürdő és 1 átvételi tartozik. Az előírásoknak megfelelően akadálymentesített mosdó helyiség is van. A gyermek udvar tágas, különböző mozgásfejlesztő eszközök és homokozó biztosítja a gyermekek kinti mozgás és játéktevékenységét.

Nyitva tartás ideje: Munkanapokon (hétfőtől-péntekig): 6,30 órától-17,00 óráig.

4.2 Ellátandó terület

Öttevény község közigazgatási területe.

4.3 Személyi és tárgyi feltételek

○ **Személyi feltételek:**

A bölcsődei intézményegység a jogszabályban előírt, és az Önkormányzat által engedélyezett 5 fő munkavállaló alkalmazásával működik, melyből 4 fő kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka.

A bölcsőde orvos feladatait megbízási szerződéssel biztosítjuk heti egy órában.

Megnevezés	Engedélyezett létszám	Létszám	Ebből szakképzett
Intézményvezető	1	1	1
Kisgyermeknevelő	4	4	4
Orvos (megbízással)	1	1	1
Bölcsődei dajka	1	1	1

A kisgyermeknevelővel szembeni elvárások:

- ☞ őszintén szeresse a gyermekeket
- ☞ törekedjen a gyermekek megismerésére
- ☞ legyen türelmes, empátikus rendelkezzen fizikai adottságokkal
- ☞ legyen igazságos, nyugodt, rendszerető, következetes, kiegyensúlyozott
- ☞ legyen nevelői önuralma, áttekintőképessége
- ☞ képezze magát, törekedjen a folyamatos fejlődésre
- ☞ szakképzett kisgyermeknevelők lássák el a gyermekek gondozását, nevelését

4.4 Önképzés, továbbképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képi magát. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. Törvény 132.§.(2). f pontja szabályozza, a részletes szabályokat a 9/2000.(VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A továbbképzés továbbképzési időszakban történik. A továbbképzési időszak tartalma 4 év és 60 óra, főiskolai végzettség esetén 80 óra a kötelezően teljesítendő. A továbbképzési időszak kezdete munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt létesítők esetében a munkába állás a foglalkoztatás megkezdésének, illetőleg a szakképesítés megszerzésének napja.

A továbbképzésen való részvételtől a nevelőtestület, (egyben szakmai munkaközösség is), bölcsődei kisgyermeknevelők és a Fenntartó döntenek.

Előnyt élvez az:

- akinek a négy évenkénti továbbképzés teljesítéséhez kevesebb ideje van hátra,
- akinek a négy évenkénti továbbképzésben való részvételét a munkáltató rendeli el,
- aki a szakvizsgába beszámítható továbbképzésre jelentkezik
- akinek a továbbképzésben való részvétele a minősítéshez szükséges.
- Ha a munkavállaló a továbbképzési időszakának végéhez közeledik, abban az esetben elsőbbséget élvez olyan kollégájával szemben, akinek még nem jár le az időszaka. Abban az évben, a költségvetésben is igényelünk számára keretösszeget, hogy biztosan teljesíteni tudja a kötelező pontszámokat (bölcsődei kisgyermeknevelők esetében a végzettséghez igazodva 60/80 pontot). Így nem csak a támogatott továbbképzéseken van lehetősége új ismereteket szerezni.

A helyettesítési feladat megosztás miatt elsősorban azon képzések támogatására kerül sor, melyek 30-60 órás akkreditált továbbképzések, illetve megfelelő kredit pontot adnak.

A munkavállalók helyettesítését belső munkaát szervezéssel oldjuk meg, mely többletköltséget nem jelent.

o Tárgyi feltételek:

Bölcsődei csoportunk tárgyi feltételei elősegítik a gyermekek nevelését-gondozását, megfelelnek a biztonságos szakmai munkához szükséges előírásoknak.

Gyermekszoba:

- Gyermekek életkorának megfelelő méretű bútorok
- Kisebb puha szőnyegek, párnák
- Étkezéshez edények
- Gyermekfektetők ágyneművel

- Minden gyermeknek fiók

Gyermeköltöző:

Gyermekek öltözködési igényeinek megfelelő ruha és cipő tároló.

Fürdőszoba:

A gyerekek gondozását segítő berendezési tárgyak, eszközök, életkoruknak megfelelő méretben.

6 db mosdó, 4 db gyermek WC, zuhanyzó, pelenkázó asztal, fésű tároló, fogmosó pohár tartó, törülköző, egész alakos tükör, gyógyszerszekrény.

Játszókert:

- Füves, betonos udvarrészek (lekerített)
- Homokozási lehetőség biztosítása
- Udvari mozgáslehetőséget biztosító játékok
- Párakapu

4.5 Ellátás igénybe vételének módja, szabályai

A bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek szociális vagy egyéb ok miatt felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

A kisgyermek bölcsődei elhelyezését a szülő előzetes hozzájárulásával kezdeményezheti:

- ☞ védőnő
- ☞ házi orvos, házi gyermekorvos
- ☞ szociális, illetve családgondozó
- ☞ gyermekjóléti szolgálat
- ☞ gyámhatóság

A bölcsődei felvétel folyamatos, a befogadóképesség figyelembe vételével.

Alapító okiratunk szerint a férőhelyek száma: 28 fő / 2 csoport, ha 2 évnél fiatalabb (de 1 évét betöltötte) gyermek gondozását is ellátja, akkor maximum 12 fő vehető fel a bölcsődei csoportba. A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. Nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Egy kisgyermeknevelő maximálisan 7, illetőleg 6 "saját" gyermeket láthat el.

A felvételtől a község honlapján, hirdető tábláin, és a bölcsőde – óvoda faliújságján tájékozódhatnak az érdeklődők. A szakmai programunk minden olyan információt tartalmaz,

amelynek alapján megismerhetik az intézményben folyó nevelőmunkát. A szakmai program a csoportban, vezetői irodában és a községi Önkormányzatnál is megtalálható.

Az intézménybe történő felvétel önkéntes, az ellátott szülőjének (gondozójának) kérelmére történik, melyet az intézmény vezetőjének kell rögzítenie.

A kérelem benyújtása után a felvételtől az ellátott nyilvántartásba vétele után az intézmény vezetője dönt.

A felvételhez szükséges dokumentációk:

- ☞ a házi gyermekorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható
- ☞ munkáltatói igazolás a szülők munkaviszonyáról, vagy a Munkaügyi Hivatal igazolása a programban való részvételről
- ☞ a gyermek lakcímkártyája, TAJ kártyája
- ☞ csatolni kell azokat az igazolásokat, mely a Gyvt. 150 §(5.) bekezdésben meghatározott kedvezmények igénybevételét és jogosultságát alátámasztja

A felvételt családlátogatás előzi meg, melyet követően a szülővel történő, két hetes fokozatos beszoktatás követ.

A felvételnél az intézmény vezetője vagy a szakmai vezető tájékoztatást ad az intézményi ellátás tartalmáról, az intézmény házirendjéről, fizetendő térítési díjakról, az intézmény által vezetett reá vonatkozó nyilvántartásokról, szakmai programról, érdekképviseltről.

Megszűnik a bölcsődei elhelyezés:

- ☞ ha a szülő írásban jelzi az intézményvezetőnek a gyermeke bölcsődei elhelyezésének megszűnési idejét
- ☞ a jogosultsági feltételek megszűnésével
- ☞ ha a beíratott gyermek 30 napon túl mulaszt úgy, hogy a szülő a hiányzást nem jelenti be előre, így a hiányzás tartós hiányzásnak minősül
- ☞ ha a bölcsődés gyermek óvodai beíratásáról a szülő gondoskodik
- ☞ Nem gondozható bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a háziorvos nem igazolja, hogy ez az állapot már nem áll fenn. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a Gyvt. 42/A. § (4) bekezdése szerinti orvosi szakvélemény beszerzése előtt - nem sajátos nevelési igényű gyermek esetén - kikéri a gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményét a gyermek bölcsődei ellátása megszüntetéséről.
- ☞ Az intézményvezető az önkéntesen igénybevett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.
- ☞ A nevelési év végén, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

☞ Ha a szülő a házirendet az intézményvezető írásbeli figyelmeztetésére sem tartja be.

Az intézmény bölcsődei csoportjában alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatási tevékenységeket nem biztosítunk, nem végzünk.

Gyermekkép

Elfogadjuk az Országos Alapprogram által meghatározott elvet, mely szerint minden gyermek külön személyiség; individuum és szociális lény egyszerre.

Fejlődő személyiség, akinek, sajátos, életkori és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Olyan nyugodt, kiegyensúlyozott, boldog gyermekkort megélő gyermekeket szeretnénk nevelni, akik nyitottak az őket körülvevő világra.

Bölcsődekép

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény.

Azoknak a 3 éven aluli gyerekeknek a nevelését – gondozását vállaljuk, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális vagy egyéb ok miatt szükséges az intézményi gondozásuk. Személyiségének szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A bölcsődében a nevelést – gondozást mindenben ehhez igazítjuk.

4.6 Bölcsődei nevelés – gondozás célja

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A kisgyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A bölcsődei nevelés – gondozás a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését.

A bölcsődei nevelés – gondozás elveinek megvalósítása érdekében gondoskodik az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus alakításáról, a gyermeki közösségekben végezhető sokszínű tevékenységről különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető *játékra* és *mesére* és e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltségterületek közvetítéséről.

4.7 A bölcsődei nevelés alapelvei

☞ A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A gyermek harmonikus fejlődésének feltétele, a családdal való jó együttműködés. A bölcsőde alapvető érdeke, hogy betekintést engedjen a szülőknek a bölcsődei életbe. Törekszünk a folyamatos, szoros, bizalmon alapuló kapcsolattartásra a mindennapokban. Igyekszünk a naprakész tájékoztatás, a megfelelő információáramlás biztosítására. Fontosnak tartjuk a személyes beszélgetéseket, a család tapasztalatainak, kérdéseinek megvitatását. Szívesen látjuk és invitáljuk a családokat közös programjainkra.

☞ A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

Folyamatosan szem előtt tartjuk a prevenció fontosságát, a korai felismerés szükségességét a gyermekek és a családok mielőbbi megsegítése érdekében. Az intézményben a kisgyermeknevelő kötelessége, hogy a felismert problémákra azonnal reagáljon, szükség esetén a megfelelő szakember bevonását kezdeményezze, illetve a szülőnek segítséget nyújtson a gyermek szakszerű megsegítése, fejlesztése érdekében.

☞ A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontosnak tartjuk a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást bölcsődénk életébe.

Célunk, család és a bölcsőde közötti kapcsolat elmélyítése, egymás szokásainak megismerése, nevelési elvek közelítése. A gyermekek családi körülményei változnak, a nemzetiségi, más országból érkezett, sérült gyermekek családi háttere befolyásolja az együttműködést. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot. A gyermekek erkölcsi tulajdonságának és akaratának fejlődését nagyon meghatározzák a környezetében élő felnőttek és kortársaik, valamint az általuk közvetített tartalom érték és normarendszer. Hatásukra alakul ki az erkölcsi önállóság.

A kisgyermeknevelő megértő, alkalmazkodó, elfogadó szerepe mellett fontos a segítségnyújtás is. Igyekszünk számos lehetőséget biztosítani különböző programjainkkal, kezdeményezéseinkkel a családok részére, hogy betekintést nyerjenek mindennapjainkba, melyek által erősíteni és szorosabbá tudjuk tenni kapcsolatunkat sok-sok együttes élménnyel gazdagodva.

☞ **A kisgyermeki személyiség tisztelete**

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával, melyre bölcsődénkben tudatosan fókuszálunk. Figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kulturális különbségekből adódó nevelési-gondozási egyediségeket figyelembe vesszük, tiszteletben tartjuk. Szem előtt tartjuk a szabad játék, játékosság érvényesülését, az önálló véleményalkotást, egyéni képességfejlesztést, a gyermeki személyiség, az egyénenként változó testi, lelki szükségletek kielégítését, az életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével, igazodva a társadalom normáihoz.

☞ **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe**

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

Fontos számunkra a rendszeres belső és külső továbbképzés, önképzés, melyek hozzájárulnak szakmai tudásunk fejlődéséhez. Az intézmény lehetőséget biztosít és támogatja azokat a munkavállalóit, akik szakmai fejlődésük érdekében tovább szeretnének tanulni. Olyan szakiránnyal szeretnének felsőfokú intézmény keretein belül gazdagodni, mely során az újonnan megszerzett ismereteiket a még kompetensebb, hatékonyabb és szakszerűbb munka érdekében beépíthetik mindennapi munkájukba.

☞ **A biztonság és a stabilitás megteremtése**

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Intézményünkben a szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő, tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól. A jól szervezett és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek a kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit kívánja biztosítani. Az ugyanabban az időben történő események (tisztálkodás, étkezés, alvás stb.) kiszámíthatóságot nyújtanak, megteremtve ezzel a gyermekek biztonságérzetét és jó közérzetét. A napirend kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekcsoport életkori összetételét, fejlettségét, szükségleteit, a csoportlétszámot, de mindemellett az évszakokat, az aktuális időjárást is. A napirend kialakításánál ügyelünk a felesleges várakozási idő kiküszöbölésére.

☞ **Fokozatosság megvalósítása**

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Az intézmény a kisgyermek nevelése és gondozása során a fokozatosságot minden élethelyzetben fontosnak tartja. Természetesen a beszoktatás alkalmával, a játékkészlet bővítése során, az ételekkel való ismerkedés alkalmával és a gyermeket körülvevő személyek, események kapcsán egyaránt.

☞ **Egyéni bánásmód érvényesítése**

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Fontos alapelv számunkra az egyéni bánásmód érvényesülése, hogy minden gyermek a neki megfelelő nevelésben, gondozásban, fejlesztésben részesüljön – összhangban a gyermekek jogairól szóló Egyezmény előírásaival, és az alapvető szabadságjogok tartásának erősítésével, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

☞ **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

Nevelőmunkánk szerves része, alapvető tevékenység. Olyan sajátos nevelési folyamat, mely egyben feltétele az összes nevelési hatás pozitív érvényesülésnek. Ebben a folyamatban szükséges a gyermek- kisgyermeknevelő megértő, segítő, együttműködő kapcsolata. A gondozási helyzetek azok a kivételes alkalmak, amikor a kisgyermeknevelő kettesben lehet a „saját gyermekével”, csak rá tud figyelni és a gyermek is érezheti ennek a helyzetnek az intimitását, és hogy csak ő a fontos. A testápolási teendőket, szokásokat a kisgyermeknevelő tapintatos közreműködésével sajátítják el. A szobatisztaság kialakításakor, WC használatkor is fontos a segítőkészség, megértő magatartás.

A család és a Bölcsőde gondozási szokásait igyekszünk összehangolni. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése segíti a gyermekek önállóvá válását. A kisgyermeknevelő bemutatja, megismerteti és figyelemmel kíséri a szokások fejlődését. A napirendben minderre elegendő időt kell biztosítani, hogy ezek a szükségletek kialakuljanak, és nyugodt, türelmes légkörben valósuljanak meg.

☞ **A gyermeki kompetenciakészítés támogatása**

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A kisgyermeknevelő a mindennapokban biztosítja minden gyermek számára a szükséges időt, helyet, eszközöket, gondoskodást, törődést, empátiát szükség szerint együtt játszást ahhoz, hogy a gyermek tanulni tudjon saját fejlődési ütemében. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása, mely elsődlegesen a játékba ágyazottan valósul meg.

4.8 A bölcsődei nevelés feladatai

☞ A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

☞ Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermekfogyaszorvos stb.

Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermekes esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidrotériás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese- vagy alkotóterápiás szoba.

☞ **Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése**

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását.

A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

☞ **A megismerési folyamatok fejlődésének segítése**

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismereteket nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

☞ **A bölcsődei nevelés főbb helyzetei**

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

☞ **Tanulás**

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkorban tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

Tanulás alatt a tudás, a teljesítmény és a magatartás változását értjük. Ebben az életkorban a tanulás az egész nap folyamán a kisgyermeknevelő és a gyerekek közös tevékenységei közben történik.

Szokásai, készségei, képességei alakulnak, tapasztalatokat szerez környezetéről, megfigyel, feladatokat old meg. Kérdez és válaszol, mesét, verset, éneket, játékot tanul. Ebben a folyamatban a gyerekek kíváncsiságára, érdeklődésére építünk.

A játékot töltjük meg a gyermeki műveltséget minél inkább átfogó ismeretekkel, megfelelő tartalommal. (éneklés, rajz, mintázás...) Mindezek együttesen szükségesek ahhoz, hogy személyiségük sokoldalúan, harmonikusan fejlődjön.

☞ **Gondozás**

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyerekekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

Mosakodás:

A közösségi életben a kulturált higiénés szokásokat már kisdobkorban kezdjük kialakítani. Az egyén számára az egész életen át feltételes-reflexként kell, hogy működjön a WC használat utáni illetve étkezés előtti kézmosás, s az a célszerű, hogy ennek alapjai már kistipegő korra nyúljanak vissza. A víz a gyermek számára egy természetes közeg. A már járt tudó gyerekeket egyedül engedjük a vízcsaphoz, annak megnyitását segítjük, vagy együtt végezzük vele.

A vízzel való ismerkedés kellemes élményként alakul ki a lassan kezdeti ügyetlen mozdulatokból. A gyakorlás során eredményes lesz a kézmosás, a gyermeknek sikerélményei lesznek. A szabályos és eredményes kézmosás csak később alakul ki. A gyermek próbálkozásait dicsérni kell, így önbizalma fokozódik.

A Bölcsődébe érkezéskor a szülő gyermekét közös kézmosás után a kisgyermeknevelőnek átadja a csoportba. Sok anyuka tisztában van azzal, hogy az influenza és néhány bakteriális fertőzés cseppfertőzés útján betegíti meg a csöppsegeket. Ezért arra kell tanítani őket, hogy rendszeres kézmosással ezeknek a betegségeknek java részét meg lehet előzni. Tudatosítani kell bennük, hogy WC használatot követően, az étkezések előtt mindig mossanak kezet. A kisebb gyermekek számára fellépő dobogó segíti a kis WC-k használatát.

Fogmosás:

Amint az első tejfogak megjelennek a szájüregben, a szülőknek el kell kezdeniük a gyermek fogainak mosását. A kisgyermek hajlamosak jelentős mennyiségű fogkrémet lenyelni, ezért ki vannak téve a fluorózis kockázatának. A főétkezések után ajánlott, hogy a gyermekek fogat mossanak. Minden kisgyermek a saját fogkrémjét használja, figyelve az egyéni igényekre. Gyengéd körkörös mozdulatokkal a fogíny felől, a rágófelszín felé haladva, fogról fogra ismételjük ezt a mozdulatot.

A Tipegő csoporttól kezdődően egy tanulási folyamaton keresztül sajátítják el a gyermekek a fogmosási szokásokat, kezdve a szájöblítés technikájával. Majd megismerkednek a fogkefével és használatával.

Tisztázás/Pelenkaváltás:

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Fontos, hogy a felnőtt ebben kezdettől fogva támogassa, együttműködjön velük.

A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része. Célja, hogy a szennyezett bőrfelületet tökéletesen letisztítsuk, a vizeletet és a székletet eltávolítsuk, megteremtjük a komfortérzetet, a tisztaság iránti egyéni igény kialakítását.

A bőr fontos szerepet tölt be: védi a szervezetet, megakadályozza a kórokozók behatolását, ezért az épségének, egészségének megóvása fontos. A csecsemők bőre érzékeny, könnyen sérül, gyakran szennyeződik széklettel és vizelettel. A pelenkaváltást étkezésekhez kötjük, de természetesen szükség szerint is alkalmazzuk. A személyes kapcsolat kialakítása fontos, egyéni igényeket, szokásokat vegyük mindig figyelembe, mert ez segíti a bizalom-szeretet létrejöttét. Beszélgetés közben bővül a gyermek szóincse, segíti a jó szokások kialakulását, tárgyi ismeretei bővülnek. Ha pelenkázón teszi tisztába a gyermeket a kisgyermeknevelő, akkor a gyermek önállóságát figyelembe véve leveszi a cipőt és a nadrágot. (teljesen leveszi a nadrágot). Ha nagyon pisis, akkor szükséges a lemosás, ha nem, akkor elég letörölni. A piciket minden alkalommal le kell mosni. Állva pelenkázás esetén leguggol a kisgyermeknevelő a gyermek elé. A gyermek önállóságát figyelembe véve leveszi a gyermek nadrágját. (nem kell teljesen levenni, elég letörölni) Leveszi a gyermekről a pisis pelenkát, ha szükséges letörli popsi törölővel. Végül felteszi a tiszta pelenkát. A pelenkázót a kisgyermeknevelő fertőtleníti, tiszta textil pelenkát tesz fel. Kiemelt figyelmet fordít gyermek és felnőtt kézmosására is. Székletes gyermek esetén a gyermek önállóságát figyelembe véve leveszik a cipőt és a nadrágot.

A székletet letörli, tesz egy pelenkát a zuhanyzóba és egyet odakészít megtörölni a gyermeket. Beállítja a vizet, beemeli a gyermeket a zuhanyzóba, langyos szappanos vízzel lemossa, figyelve a víz hőfokára, biztosítva a gyermek kapaszkodási lehetőségét. Tiszta pelenkát készít, igény szerint krémet használ, a gyermek önállóságától függően történik az öltöztetés. A pelenkázót fertőtleníti, tiszta textil pelenkát tesz fel és végül mindketten kezet mosnak.

A szülők eldobható pelenkát hoznak a kisgyermek számára, ha azonban az igény felmerül textil pelenka használata is lehetséges. Az elmúlt években ilyen kéréssel nem fordultak a szülők a Bölcsődénk felé.

Szobatisztaságra nevelés, WC használat:

A szocializáció során a gyermek idegrendszeri érésének függvénye a szobatisztává válás. Napközben a gyermek elhatározásának, tudatos felelősségvállalásának eredménye a szobatisztaság.

Akkor szobatiszta, ha érzi, vissza tudja tartani az ingert, önállóan le tud hozzá vetkőzni és el tudja végezni a szükségleteit. Ennek ideje gyermekekenként változó lehet. Vannak, akik érdeklődnek és hamar szobatisztává válnak. Otthon a szülői minta és motiválás nagyon sokat segít, míg a Bölcsődében a többi gyermek mintája nyújt segítséget. (kis WC használata) Székletürítés tudatos kontrollja komoly lépés a szociális fejlődésben.

Fontos, hogy a felnőtt kezdettől fogva a gyermek aktivitására, együttműködésére építsen. Így éri a gyermeket a legkevesebb kudarcélmény. Megvan a gyermekben a vágy arra, hogy önállóan intézze szükségleteit. Elég, ha megmutatjuk a lehetőségeit. (bilit, WC-t). Ha a gyermek érett rá s megfelelő a felnőtt-gyermek viszony, akkor kb. 2,5-3 éves korára nappali szobatisztaság elérhető. A kisgyermeknevelő kikíséri a gyermeket a fürdőbe, önállóan vagy segítve vetkőzik a gyermek, bilire vagy WC-re ül, lehúzza a WC-t, öltözik vagy segítséget kap öltözéshez és kézmosás történik.

Öltözködés/Öltöztetés:

Az időjárásnak, hőmérsékletnek megfelelő öltözködés elsajátításával a gyermekek megtanulják a ruhadarabok felvételét, ezzel az egészség megóvását, az önállósodást, kialakítva az egyéni ízlés kialakításának lehetőségét. Öltöztetésnél fontos szempont, hogy tud-e a gyermek önállóan öltözni. A kisgyermeknevelő magyaráz, motivál, ösztönöz, segít. A gyermekeket mindig a gondozási sorrendben szólítja. Szóval is segít, beköti a cipőt. Ellenőrzi, megigazítja a ruhát, kikíséri az udvarra és a gyermek bekapcsolódhat a játéktevékenységbe. A bölcsődei tartózkodásuk ideje alatt a gyermekek saját ruháikban vannak.

A szülők váltó ruhát és cipőt biztosítanak gyermekeik számára a szabadtéri tevékenységekhez, amelyet a gyermekek a saját szekrényeikben tárolhatnak. Szükség esetén a Bölcsőde biztosítja a váltó ruhát a szülővel közösen egyeztetve.

Levegőzés:

Nem vihetjük levegőre a 3 év alatti gyermeket sűrű ködben, zuhogó esőben, orkánszerű szélben, szmogban.

A borús idő, enyhe havazás, közepes erősségű szél nem akadály a levegőzésnek. Mindig abban a napszakban levegőztessük a gyermeket, amikor a levegő hőmérséklete a legkevésbé tér el a kívánatos szobahőmérséklettől. Télen, amíg a hőmérséklet -5°C alá nem süllyed, minden gyermeket lehet levegőztetni, a csecsemőket is. Ilyenkor a délelőtti órák a legmegfelelőbbek, nyáron a reggel, kora délelőtt. Tavasztól-őszig egész nap kint lehetnek a gyermekek, kánikulában, erős napsugárzás esetén a gyermekeket be kell vinni a szobába.

Ahogy az idő hűvösebbé válik, fokozatosan csökken a kint töltött idő.

A kisgyermeknevelőnek a napirend helyes megszervezésével lehetőséget kell nyújtania arra, hogy évszaktól és időjárástól függően a gyermekek minél több időt tölthessenek a szabad levegőn. Ezzel eléri, hogy a levegő, illetve a napsugárzás összetevői jótékonyan befolyásolják a gyermek egészséges fejlődését. A mi éghajlatunk mellett a csecsemőket és a kisgyermeket általában mindig – télen-nyáron egyaránt – kivihetjük és bizonyos ideig kint lehetnek a szabadban. A szabadban való levegőztetés csak akkor mellőzhető, ha kánikula vagy eső, erős havazás, orkánszerű szél, sűrű köd vagy rendkívüli hideg van.

Alvás, pihenés:

Az alvás a szervezet számára fontos, pihenést szolgáló állapot, az idegrendszer védekező mechanizmusa a kifáradás ellen, a fejlődés elengedhetetlen feltétele. Eredménye a kipihent, aktivitásra kész állapot.

Az alvásszükséglet minden korban más és más. Az újszülött kortól felnőttkorig fokozatosan csökken, de egy-egy korcsoporton belül is egyénekenként változik.

Az ébrenléti idő annak arányában hosszabbodik, ahogy a központi idegrendszer munkaképessége fokozódik.

Minél teherbíróbbá válik a fejlődés során a gyermek idegrendszere, annál hosszabb ideig képes kifáradás nélkül aktív maradni. Az a gyermek, aki egyéni szükségletének megfelelő ideig alszik, – és megfelelő ritmusban – az általában könnyen alszik el, mélyen alszik, rendszeresen magától ébred, ébredése vidám, békés, ébrenlétét pedig derűs aktivitással tölti, nem nyugtós indokolatlanul.

Ahhoz, hogy minden gyermek nyugodtan és eleget aludjon, lehetővé kell tenni, hogy egyéni igényeinek megfelelően pihenhessen, ha fáradt. A csecsemőn észre kell venni az elfáradás kezdeti jeleit és ennek megfelelően naponta többször is ágyba kell tenni, de a fáradékonyabb nagyobb gyermek számára is lehetővé kell tenni, hogy a napirendbe iktatott alvásidőn kívül pihenhessen. Nyugodtan aludni csak az a gyermek tud, akinek jó az általános közérzete, aki biztonságban érzi magát, s aki ébrenléti idejét derűs aktivitással tölti. Tehát a derűs aktivitás érzelmi, tárgyi és szervezési feltételei egyúttal a nyugodt alvás feltételeinek a megteremtéséhez is szükségesek.

A nyugodt alvás feltételei: Napközben a szabad levegőn alvás talán a csecsemő életkorú kisgyermekeknek a legfontosabb. A szabad levegőn való tartózkodás megkönnyíti a gyermek elalvását, ezzel segítve a nyugodt, egyenletes, mély, kiadós álmot elérését, ami előfeltétele az idegrendszer regenerálódásának. Az idegrendszer jó működése pedig előfeltétele a gyermek jó fejlődésének.

Alapkövetelmény, hogy az intézményben minden gyermeknek külön ágya legyen. Fontos az is, hogy minden gyermek ágya mindig azonos helyen álljon. A nyugodt alváshoz szükséges, hogy a felnőttek halkán járkáljanak, halkán beszéljenek. Nyugtató- relaxáló zene hallgatása is segíti a gyermekek csendes és nyugodt alvását.

Az elalvást megkönnyíti, ha nem akadályozzák őket elalvási szokásaikban, pl. az ujjszopás, a megszokott cumi, kendő, baba, stb. segít az elalvásban, biztonságot ad.

Az alvó csecsemőkre és kisgyermekekre állandóan felügyelni kell. A kisgyermeknevelőnek olyan helyen kell lennie, ahonnan szemmel tudja tartani a gyermekeket, s ahová a hangjuk is hallatszik.

Intézményünkben a szabadban altatás nem kivitelezhető, mivel sem a tárgyi sem a személyi feltételek nem biztosítottak.

Étkezés:

Az intézményünkben működő főzőkonyhát az önkormányzat üzemelteti.

A rendszeres étkeztetést biztosító szervezett ételmezési ellátás keretében szolgáltatott élelmiszerekre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírások tekintetében figyelembe vesszük az Országos Ételmezés és Táplálkozástudományi Intézet által készített a bölcsődés korcsoport közétkeztetéséről szóló, valamint a 37/2014 (IV. 30.) EMMI rendelet – a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás – egészségügyi előírásokról – előírásait. Az intézmény HACCP Kézikönyvvel rendelkezik. A rendszer működtetéséért a konyha üzemeltetője, az Ördögkonyha Kft. a felelős. Az étlapok a szakmai előírásoknak megfelelően kerülnek kialakításra.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására.

A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játék egy örömteli tevékenység, mely tükrözi a gyermek érdeklődési körét, egyéni fejlettségét, fantáziáját, tér és síkbeli tájékozódásának folyamatos fejlődését, színelismerését, szerialitását. Az egész napos örömteli játéktevékenység során a gyermekek spontán módon kezdeményezik társaikkal a közös játékot, a bölcsődéskor végére egyre gyakoribbak a környezeti tapasztalatokon alapuló főleg családi szerepjátékok.

A játék a gyermek belső világának egyik kifejezési formája, melyben a motiválás, a dicséret, a modellálás, szemléltetés is szerepet kap, mint a nevelésmódszertan eszközei. Játék közben lehetőség nyílik az egymással való kapcsolat kiépítésére, elmélyítésére, az aktív-passzív szókincs fejlesztésére, a szociális készségek és a magatartáskultúra gyakorlására és elmélyülésére. A játék alapja, kezdete a csecsemők manipulációja.

A bölcsődés korú gyermek fő tevékenysége a gyakorló játék, mely másfél éves kortól alakul ki. Ezt a játékot a funkció örömeért gyakorolja, különböző mozgásokat, műveleteket utánoz.

Két éves kor körül megjelenik az én tudat. Az „én akarom”, „én idézem elő” a játékban is megfigyelhető. Három éves korban a gyerekek szeretnének hasonlítani a környezetükben lévő felnőttekhez, utánozzák őket, elkezdnek szerepet játszani.

Bölcsődés korú gyerekeinknél a *gyakorlójátékot* tarjuk a legfontosabbnak, mert változatosan lehet alkalmazni.

A mozgást gyakorló játék során egy – egy mozgás műveletet ismételnek, a sikeres végrehajtás az öröm forrása. *Eszközzel való játszás* közben rakosgatják, tologatják a tárgyakat, gyakran mozgással kísérve. Ezekből a tevékenységekből alakul ki az építő és konstruáló játék.

Alkotó játék során megtapasztalják a különböző anyagok tulajdonságait (víz, papír, gyurma, homok...) fejlődik képzeletük, kreativitásuk, sok ismeretet, tapasztalatot szereznek.

Bölesódei csoportunkban a legjobb feltételeket biztosítjuk gyerekeinknek. Számukra a kisgyermeknevelő személye a legfontosabb. Ő tudja biztosítani a játékhoz szükséges légkört, ha kell ötleteket ad, segítséget nyújt.

A kisgyermeknevelővel kapcsolatos elvárásaink:

- Nagyfokú empátiával rendelkezzen.
- Szeressen játszani.
- Adjon mintát a gyerekeknek a játékban.
- Adja meg a játék feltételeit (tér, idő, eszköz, mozgás).
- Segítse a játékban adódó konfliktus helyzetek megoldását.

Játékeszközöinket gondosan válogatjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek életkorának, valamint egészségügyi és pedagógiai szempontoknak megfeleljenek. A játékok könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Játékkészletünket változatosan állítjuk össze, hogy alkalmasak legyenek a gyerekek által különböző tevékenységekhez. Figyelünk arra is, hogy a játékok esztétikusak, igényes kivitelűek legyenek.

A játékokat a gyermekek által elérhető helyen, fajtánként csoportosítva helyezzük el.

☞ Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

A gyermek természetes ösztöne a mozgás. Egész napját mozgással tölti, ahol fizikum-idegrendszer és saját testrészeinek összehangolt működése folyamatosan fejlődik.

A szabadtéri mozgás, a tágas tér a szabadság és boldogság érzését növeli, mely során fejlődik a gyermek testrészeinek egymással összehangolt koordinált mozgása, az ugrálás, guggolás, labda gurítás – feldobás - elkapás, spontán rúgás, a futás gyorsasága és intenzitása.

A mozgás a szobában is folytatódik, ahol kötetlen formában spontán kezdeményezés alapján mozgásos torna biztosítja a gyermek mozgás igényét és fejlődését. Az egyszerű, rövid mondókák, dalocskák kézmozdulatokkal történő kísérése összehangolja a gyermek beszédmozgás ritmusát, térbeli és síkbeli tájékozódását, az egyensúlyérzék koordinálását. Az igazi örömteli gyermek egész nap mozog, a mozgás életeleme, akár csak a légvétel.

☞ **Mondóka, ének**

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

A napi jellegű mondókázás segít a kisgyermeknek érzelmi megnyilvánulásaiban, megnyugtatja, felvidíti őket. Lehetőséget ad a közös dalolás adta élmény átélésére, a kollektív örömelemény létrejöttére.

A kisgyermeknevelő artikulált, tiszta beszéde, mimikája, hanglejtése, testtartása és mozdulatai színesítik a vers-mondóka élményét, mint egy megszemélyesítve a mondóka szereplőit. Mondókázás során lehetőség nyílik a beszéd ritmusának megfigyelésére és gyakorlására, az aktív-passzív szókincs fejlesztésére.

A tapsolás és a zenei ütős hangszerek alkalmazása (csörgők, dobok) színessé teszik a vidám mondókázást. A beszédhanghallás észlelése, a hangok differenciálása, a beszéd-mozgás ritmusának koordinálása szinte észrevétlen módon, napi szinten fejlődik, csiszolódik.

A kisgyermeknevelő és a gyermek közötti egyéni szeretetteljes kapcsolatok elmélyülnek, bensőségebbé válnak. Az évszaknak megfelelő rövid mondókák és versek ismételtetése megalapozza a természet elemeinek megnevezését, melyet kiegészít a személyes környezeti tapasztalás is. Az érzékelés-észlelés, a spontaneitás biztosítja a mindennapi kellemes közérzetet, a gyermeki személyiség fokozatos és folyamatos fejlődését, elősegítve az óvodaérett személyiség kialakulását.

☞ Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban. A mesét a képzelődés, a belső képteremtés teszi élménnyé.

Mindkettő a hétköznapiétól eltérő, jobb hangzású, furcsa beszéd. Dallamát, lejtését, tagolását, dinamikáját tekintve erősebb benyomást tesznek. Képzeltbeli és valóságos játékra serkentenek, vagy csak nyugtatóan hatnak a kicsikre.

Mindkettőre szükség van, hiszen a mondókát mondogatni, énekelni, mozgással kísérni jó a kisgyermek számára, míg a mesét hallgatni kell.

Az általunk választott mondókák versek, énekek mindig összhangban vannak a játékkal, témájukban vagy hangulatukban igazodnak hozzá.

Külön repertoárja van a gyerekek által megtanulható mondókáknak, dalos játékoknak és a nehezebb szövegű vagy dallamú verseknek, énekeknek, amelyeket a felnőtt a hangulat megteremtéséhez használ.

A hang és beszéd gyakorlása fokozza beszédkedvüket, gyarapítja szókincsüket. Ezt rövid mondókák mondogatásával, kitalált szöveggel, játékos mozdulatok ismétlésével végezzük.

Nagy gonddal válogatjuk a „mesepolcra” való könyveket. Fontosnak tartjuk, hogy mind a lapozgatni való gyerekkönyvek, mind pedig a felnőttek számára használatos könyvek igényes kivitelűek és művészileg a legjobb válogatások legyenek.

A képeskönyv egyben játékszer is, a gyerekek számára mindig hozzáférhető.

Tárgyképeskönyvek, szöveges lapozgatók, természeti képeskönyvek vagy szépen illusztrált mesekönyvek, mind a gyerekek anyanyelvi fejlődését szolgálják.

A mesélés, verselés, éneklés megjelenési formái:

- közös képeskönyv nézegetés során
- mondókázás ölbeli játékokkal
- versek, énekek a hangulat fokozására
- mondókák mozgásos játékokhoz
- énekes körjátékok játszása
- éneklés ritmus hangszerek használatával
- csendes mesehallgatás naponta kétszer
- a délelőtti játék elcsendesítéséhez
- elalvás előtt

☞ **Alkotó tevékenységek**

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés -, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyúrás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

A kisgyermeknevelő mindennapi támogató magatartása folyamatos lehetőséget biztosít a szabad és örömteli élményekre, így az alkotó tevékenységekre is. A spontán módon gyermeki kezdeményezésre kezdődő alkotó tevékenység igazodik a gyermekek aktuális napi hangulatához, érdeklődési köréhez, egyéni igényeihez. Nem a végeredmény a legfontosabb, hanem a tevékenység közbeni öröm, spontaneitás, kreativitás. Minden gyermek alkotása az adott gyermek és szülője számára a legszebb, legértékesebb. A tevékenységek széles tárháza során az alak-forma felismerése, a színek megkülönböztetése, a helyes ceruzafogás gyakorlása, a különféle eszközök megismerése (papír, textil, ceruza, ecset, zsírkréta, festék) finomabbá teszi a gyermekek különböző érzékszerveinek együttes működését.

Alkotó tevékenység során a dicséret, modellálás a gyermek érzelmi életét, önállósodását, pozitív önértékelését gazdagítja. Az alkotó tevékenységek során az építőjátékok egymáshoz kapcsolása, a formák felismerése segítik a logikai és környezettudatos gondolkodás fejlődését.

☞ **Egyéb tevékenységek**

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.).

Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése.

A kisgyermeknek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenység nem lehet feladat.

Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

☞ *Környezeti megismerés, a külső világ tevékeny megismerése:*

Az évszakhoz köthető környezeti elemek megfigyelése, az érzékszerveken keresztül történő tapasztalatszerzés a kisgyermek fejlődésében központi jelentőségű. A fókuszban az egyéni érdeklődésnek megfelelő közvetlen tapasztalatszerzés áll, ahol lehetőség nyílik a növények és más természeti elemek (eső, köd, felhő, pára, napsütés, hóesés, jégcsap, szél zúgása, szivárvány) megfigyelésére és az ezzel összefüggő állat és növényvilág tulajdonságainak kezdetleges rendszerezésére. A természetes élethelyzetekben összegyűjtött tapasztalatok segítik a környezettudatos magatartás és gondolkodás, a növény és állatvédelmet, a szelektív hulladékgyűjtés alapjait. Ezen ismeretek jó alapokat biztosítanak a további ismeretanyag bővítéséhez, amit a Zöld Óvoda Program eseményei tesznek színesebbé és gazdagabbá intézményünkben.

4.9 A bölcsődei nevelést végzők feladatai

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 55. §. szerint a munka jellegétől függően végrehajtási rendelet meghatározhatja a teljes munkaidőből kötelezően a munkahelyen töltendő idő tartalmát, továbbá az ezen időtartam alatti munkavégzés egyes sajátos szabályait. Erre tekintettel a Kjt. a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Kormányrendelet 7. § (1) bekezdése előírja, hogy a teljes napi munkaidőből hét órát kell a munkahelyen eltölteni a bölcsődében foglalkoztatott kisgyermeknevelőnek. Ezen speciális ágazati jogszabály szerint a bölcsődében foglalkoztatott kisgyermeknevelők hét óra időtartamban kötelesek a munkahelyen munkát végezni és feladataikat teljesíteni.

A fennmaradó egy órában a munkavállaló (bölcsődében foglalkoztatott munkavállaló) felkészül a másnapi tevékenységekre, illetve elvégzi az adódó napi, heti és a gyermekekkel kapcsolatos dokumentációt, ezen felül:

- ☞ családlátogatások
- ☞ szülői értekezletek
- ☞ dekoráció készítés
- ☞ ajándék készítés
- ☞ alapanyagok beszerzése
- ☞ eszközvásárlás
- ☞ interneten új módszerek, dekorációs ötletek, keresése, kutatása
- ☞ játékvásárlás végez.

Ezt végezheti az intézményben, vagy az otthonában.

Bölcsődevezető feladatai:

- ☞ Bölcsőde vezetője egy személyben felelős az intézmény működéséért.
- ☞ Ellátja a munkáltatói feladatokat a bölcsődei dolgozók tekintetében.
- ☞ Gondoskodik a dolgozók oktatási és továbbképzési tervének elkészítéséről és végrehajtásáról.
- ☞ Elkészíti a munkáltatói jogkörébe tartozó dolgozók munkaköri leírását.

- ☞ Elkészíti a dolgozók munkarendjét és munkaidő beosztásukat.
- ☞ Elkészíti az éves és soron kívül kért jelentéseket.
- ☞ Elkészíti az éves szabadságolás ütemtervét, engedélyezi a távollétet, a nyilvántartást vezeti.
- ☞ Megszervezi a dolgozók balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatását, ezzel kapcsolatos nyilvántartásokat vezeti.
- ☞ Vezeti az előírt nyilvántartásokat, elkészíti a napi létszámjelentést.
- ☞ Összehangolja, irányítja és ellenőrzi a közvetlen irányítása alá tartozó dolgozók munkáját.
- ☞ Folyamatosságra törekszik óvoda-bölcsőde kapcsolatában.
- ☞ Szervezi és levezeti a munkatársi értekezleteket és szülői értekezleteket.
- ☞ Közreműködik a felújítási és karbantartási munkák előkészítésében.
- ☞ Kapcsolatot tart a fenntartó Önkormányzattal, a módszertani bölcsődével, a NÉBIH-el, az egészségügyi szolgálattal, az érdekképviselői szervezetekkel, a társintézményekkel.
- ☞ Ellátja az intézmény képviselői feladatát a felettes szervek, és a társszervek irányában.
- ☞ Elkészíti az intézmény SZMSZ-t és egyéb szabályzatait.
- ☞ Elkészíti az intézmény működésével kapcsolatos beszámolókat, költségvetési terveket
- ☞ Utalványozási jogkört gyakorol az intézmény bevételeinél és kiadásainál.
- ☞ TAJ alapú internetes jelentéseknek eleget tesz, a napi jelentést elvégzi (TEVADMIN, KSH stb.)
- ☞ SZÁP elektronikus oldalon eleget tesz a kötelező jelentési kötelezettségnek.

Vezető helyettesítésének módja: az intézményvezető által határozott időre megbízott

- intézményvezető helyettes (a jogszabályi előírásoknak megfelelő végzettségű kisgyermeknevelő)

Kisgyermeknevelő feladatai:

- ☞ Az egészséges csecsemő és kisgyermek testi és pszichés fejlődésének elősegítésére, követésére és értékelésére alkalmas pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi és gondozástechnikai ismeretei birtokában segíti a gyermekek harmonikus fejlődését, az aktivitás, a kreativitás és az önállóság alakulását.
- ☞ Szakszerűen, az érvényben lévő módszertani elvek figyelembevételével gondozza, neveli a rábízott gyermekeket.
- ☞ Gondoskodik róla, hogy a bútorok, a játékok a gyermekek fejlettségi szintjének és a biztonságának megfelelőek legyenek.
- ☞ Gondoskodik a gyermekek rendszeres levegőztetéséről, a biztonságos és a gyermekek igényét kielégítő udvari játék feltételeiről.
- ☞ Fokozott gondot fordít a diétára, ill. a speciális ellátást igénylő gyermekekről való gondoskodásra.
- ☞ Munkája befejeztével szóban vagy írásban beszámol kolléganőjének a csoportban történtekről.
- ☞ A szülőkkel állandó kapcsolatot tart, rendszeresen beszámol a gyermekükkel kapcsolatos napi eseményekről.

- ☞ A szülőkkel, és a kolléganőivel együttműködve családlátogatási és beszoktatási tervet készít, az ütemezésnek megfelelően megvalósítja azt.
- ☞ Szülőcsoport beszélgetéseket szervez, melyeken, mint beszélgetésvezető van jelen. Szakmai kérdések megvitatásával segíti a szülői kompetencia erősödését. A beszélgetés megtartására felkészül, szakmai ismereteit a témára koncentráltan gazdagítja. Kisgyermeknevelői csoportbeszélgetésen visszahozza az ott elhangzottakat, megvitatás után a szülők elfogadható igényeit beépíti a munkájába.
- ☞ Részt vesz a munkaértekezleteken, csoportmegbeszéléseken és továbbképzéseken. Tudását, ismereteit öntevékeny módon is gyarapítja.
- ☞ Felelősséggel tartozik a csoportjában elhelyezett leltári tárgyakért.
- ☞ Betartja a munka- és tűzvédelmi előírásokat, az évenkénti oktatásokon részt vesz
- ☞ Munkájában a szakma etikai előírásai irányadók, különös tekintettel a gyermekek és szülők jogaira, valamint a titoktartásra, adatvédelemre vonatkozóan.
- ☞ Csoportjában vezeti az előírt nyilvántartásokat.
- ☞ A csoport éves munkatervének elkészítésében segíti a csoportvezetőt, ötleteivel, javaslataival gazdagítja azt. A munkaterv megvalósításában aktívan részt vesz.
- ☞ Adminisztrációs feladatok:
 Időszakosan (1 éves kor alatt havonta, 1 éves kor felett 3 havonta):
 Vezeti a „Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap” kisgyermeknevelői bejegyzés rovatát. E rovatban szerepel a családlátogatás, beszoktatás, ill. a gyermekek viselkedés- és fejlődésmenetének rövidített, lényegre törő, kivonatos formája, amelyet kiegészít a fejlődési tábla és a percentil lap vezetése.
 A családi füzetben a szülők számára információt nyújt gyermekük fejlődéséről, bölcsődei életéről, bejegyzi a családlátogatás tapasztalatait, a beszoktatás periódusában naponta rögzíti az eseményeket.
 Naponta: Vezeti a csoportnapló rá vonatkozó részét attól függően, hogy délelőttös, vagy délutános műszakban dolgozik-e.

Bölcsődei dajka munkaköre, feladatai

- ☞ A gyermekek étkezése előtt alapos fertőtlenítős kézmosást végez, időben csoportszoba elé tolja a tálaló kocsin az ételt, ill. a csoportszobákba viszi az ételt,
- ☞ Minden étkezés után azonnal kiviszi a szennyes edényt és az előírásoknak megfelelően felmossa a mosogató helyiséget
- ☞ A csoportszobákat minden étkezés után rendbe teszi, felsöpör, szükség szerint felmos,
- ☞ az ételmaradékot eltávolítja.
- ☞ Az altatáshoz gondoskodik az ágyak előkészítéséről /lerakni csak akkor szabad, ha
- ☞ már minden gyermek az asztalnál ül/
- ☞ Szükség szerint a kisgyermeknevelők kérésére felügyeletet biztosít a csoportszobában. A gyermekek gondozásában azonban semmikor sem vehet részt.
 Általában:
- ☞ A bölcsődevezető irányításával dolgozik, munkájában figyelembe veszi az érvényben lévő higiénés előírásokat.
- ☞ Napi munkája során a csoportvezető kisgyermeknevelő irányításával dolgozik.

- ☞ Betartja a munka- és tűzvédelmi előírásokat, az évenkénti oktatásokon részt vesz
- ☞ Munkájában a szakma etikai előírásai irányadók, különös tekintettel a gyermekek és szülők jogaira, valamint a titoktartásra, adatvédelemre vonatkozóan.

4.10 A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolattartás a szülőkkel

A gyermekek szüleivel a kisgyermeknevelő napi kapcsolattartásban van. Fontos a szülők tájékoztatása gyermekük bölcsődei életével kapcsolatban. Ha a szülő igényli nevelési tanácsokat kaphat, kéréseiket lehetőségeinktől függően teljesítjük.

Kapcsolattartás formái:

- szülői értekezlet: a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja
- szülőcsoportos beszélgetés: bölcsődei nevelési évenként legalább egy alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, megbeszelésére.

A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

- üzenő füzet
- beszoktatás

A szülő igénye szerint megfigyelési lehetőséget biztosítunk a csoportszobában.

Családlátogatás

A családdal való kapcsolatfelvétel még a bölcsődébe kerülés előtt történik.

Cél: a családdal való kapcsolat felvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése.

A kisgyermeknevelő: ismerje a családlátogatás jelentőségét, a családlátogatáson a hivatásának megfelelően viselkedjen

Beszoktatás (adaptáció)

Bölcsődénkben a szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerével szoktatjuk a gyermekeket a bölcsődei közösségbe.

A fokozatos beszoktatás módszere jelentősen megkönnyíti a kisgyermek beilleszkedését a bölcsődei közösségbe, és csökkenti az adaptáció során fellépő negatív jelenségeket.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás nemcsak a gyermekek számára jelent előnyöket, hanem hatással van a család és a bölcsőde kapcsolatának alakulására is.

Megváltoztatja a formális együttműködést azáltal, hogy lehetőséget nyújt a család, és a bölcsőde, gondozási-nevelési módszereinek összehasonlítására, a közös célok együttes megvalósítására.

A beszoktatás menete:

A szülővel történő fokozatos anyás beszoktatás módszere, hogy a gyermek bölcsődei tartózkodásának idejét fokozatosan növeljük.

Célszerű, ha a beszoktatás 2 hétig tart, de esetenként ez a gyermek viselkedésétől függően növelhető, illetve csökkenthető.

A beszoktatás az első héten a szülővel, a második héten már a szülő állandó jelenléte nélkül, rövidebb és fokozatosan emelt idővel történik.

A kisgyermeknevelők a gyermekek együttműködésétől függően, már az első napokban próbálkoznak a kapcsolat kialakításával, kísérletet tesznek egy-egy gondozási részművelet elvégzésére is a szülő jelenlétében. (pl. kínálás, cipő bekötése, orrtörölés, stb.)

A beszoktatás harmadik- negyedik napjától szükséges, hogy a kisgyermeknevelő a szülő jelenlétében fokozatosan átvegye a gyermek gondozását. A kapcsolatot úgy kell kialakítani, hogy a játékidőben az anya illetve a szülő rövidebb hosszabb ideig egyedül hagyja a gyermeket.

A gyermek iránti figyelem, szeretetteljes odafordulás, a szülő megerősíti a kisgyermeknevelő iránti bizalmat.

A bölcsődében tapasztalt nevelői légkör, a kisgyermeknevelő szakmai tudása, a szülővel szemben tanúsított magatartása, tekintélyének elfogadását, a bölcsődei munka elismerését és értékelését eredményezni.

„Saját kisgyermeknevelő” rendszer

Bölcsődénkben a kisgyermeknevelők mindig nagy figyelmet fordítanak személyüket érintő döntések meghozatalánál a gyermek-csoportjuk érdekeinek figyelembe tartása.

Tudják jól, hogy a gyermekek személyi- és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot.

Tapasztalatok szerint a személyi változás, a helyváltogatás hosszú időre elbizonytalanítja, kizökkenti egyensúlyukból a gyermekeket, ezért nyugodt fejlődésük érdekében fontos az állandóság.

A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, ő vezeti a gyerek dokumentációját, elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel.

Egy csoportban 12-14 gyermek van együtt 2 kisgyermeknevelővel, ugyanabban a szobában. Ha néhány gyermek óvodába megy, az itt maradottakat továbbra is ugyanaz a kisgyermeknevelő látja el, s várják az újonnan érkező gyermekeket. Minden gyermeknek van saját kisgyermeknevelője. Saját kisgyermeknevelőnek nevezzük azt, aki fokozottan felelős a csoportjába járó 6-7 gyermekért, ő az a személy, aki az anyától megtanulja a gyermek, otthoni szokásait a vele kapcsolatos fontosabb teendőket.

A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli, szeretgeti, ölbe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt, ha bánatos.

Ez a szervezeti rendszer az, amely szerint a kisgyermeknevelő fokozottan felelős a csoport egy részéért. Több figyelem jut minden gyermekre, jobban számon tarthatók a gyerekek egyéni problémái, szokásai.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma 14 fő lehet, amennyiben 2 éves kor alatti gyermek is jár a csoportba akkor csak 12 fő lehet. A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. Nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

Napirend

A bölcsődei munka alapfeltétele a jól kialakított, folyamatos napirend, melynek állandósága a gyermek számára fontos.

A napirend megkönnyíti a gyermekek tájékozódását, lehetővé teszi számukra a gondozási műveletek előrelátását, ezáltal tehát elősegíti a gyermekek alkalmazkodását, fokozza biztonságérzetüket.

A folyamatos napirend kialakításának általános elvei:

- ☞ A gyermekközösség napirendjébe úgy kell a közösség szükségleteit és igényeit kielégíteni, hogy közben az egyes gyermek szükségleteit és igényeit is figyelembe vesszük.
- ☞ A gyermekek bölcsődei napirendjének kialakításánál az otthoni körülményekkel, eseményekkel mindenkor számolnunk kell.
- ☞ A gyermekek szükségletei és igényeik együtt változnak életkorukkal, fejlődésükkel, így a kielégítési módjának is az életkoroknak megfelelően változnia kell.
- ☞ A csoport napirendje az évszakok változásával módosul (tavasztól folyamatosan nő a levegőn való tartózkodás ideje, télen a levegőztetést hosszabb előkészítés előzi meg), ezért szükséges a napirend állandó, folyamatos rugalmas változtatása.
- ☞ A csoportok napirendje tehát nem statikus, hanem azt a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell változtatni, de soha nem ötletszerűen, hanem mindig körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján.

A napirend összeállításának gyakorlati szempontjai:

A napirendet átgondoltan és pontosan megszervezése segíti, hogy elegendő idő jusson valamennyi gondozási művelet nyugodt elvégzésére. A kisgyermeknevelő csak megfelelő időbeosztással, jó munkaszervezéssel tudja valamennyi feladatát elvégezni. A kapkodó, gyors munka sem a gyermeknek, sem a kisgyermeknevelő napi munkafolyamatainak nem jó, megbontva ezzel a mindennapi rutint és egységet. Csak jól átgondolt napirend alapján lehet egyenletes és nyugodt munkát végezni.

Minden egyes gondozási egységet, a csoportok napirendjét s a kisgyermeknevelők munkarendjét külön-külön kell kialakítani. A technikai személyzet munkája is rugalmasan alkalmazkodik a csoportok munkarendjéhez. A jó napirend az egyik feltétele a gyermekek nyugodt bölcsődei életének és optimális életritmusának.

A jól szervezett és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek a kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit kívánja biztosítani. Az ugyanabban az időben történő események (tisztálkodás, étkezés, alvás stb.) kiszámíthatóságot nyújtanak, megteremtve ezzel a gyermekek biztonságérzetét és jó közérzetét. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, a csoportlétszámtól, de befolyásolják azt az évszakok, az aktuális időjárás is. A napirend kialakításánál ügyelnünk kell a felesleges várakozási idő kiküszöbölésére. A 3 éves kor alatti gyermek még nem érti az idő fogalmát, ezért mindennél nagyobb szüksége van az állandóságra, mely kialakulásában segítenek a napirend köré csoportosuló események sorozatai. A bölcsőde a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve egységesen szolgálja a kisgyermek fejlődését.

A bölcsődei napirend egyszerű, a kisgyermek számára könnyen kiismerhető, követhető. Benne a játéktevékenység és a gondozási műveletek rendszeresen ismétlődnek, mindig ugyanabban az időben történnek. A naponta ismétlődő események biztonságot adnak. Az ismétlődő események adják meg a tájékozódási pontokat, hogy tudják, mely esemény mi után következik, mikor fognak étkezni, játszani vagy az udvaron tartózkodni, s az egyik legfontosabb tudnivaló, hogy mikor jön az anya.

A kiszámíthatóság és a biztonság a legfontosabb egy kisgyermek számára, és ez a napirendben nagyon jól érvényesül. Az, hogy tudja, mely esemény milyen sorrendben következik, egy alapja a biztonságérzetnek, hiszen tudja, milyen esemény vár rá a következőkben. A bölcsődei napirend jól szervezett, hiszen nevelési-gondozási feladatok időrendi sorrendbe zajlanak.

Rugalmas abban a tekintetben, hogy befolyásolják az évszakok, az időjárás körülmények, a gyermekek igényei, az életkor szerinti összetétel stb. Zuhogó esőben nem viszik ki a gyermekeket az udvarra, még ha a napirendben éppen ez következik, viszont az étkezést vagy az altatást mindig ugyanabban az időintervallumban végzik. Ezen kívül is vannak egyedi igények. A reggeli érkezésnél figyelni kell, hogy a gyermekek időben érkezzenek, mert a reggeliztetést nem jó megzavarni. Reggelente a legtöbb gyermeknek egyébként is idő kell ahhoz, hogy feloldódjon, de az, ha reggeli közben a kisgyermeknevelő a később érkezett gyermekek átvételével foglalkozik, megzavarhatja a csoport többi tagját. Az átadóban a gyermeknek a jelével ellátott öltözőszekrényben vannak a ruháik. A szülő miután átöltöztette a gyermeket, segíti a kézmosást, majd a csoportszobába kíséri gyermekét, ahol rövid búcsúzás után a kisgyermek a csoport életébe bekapcsolódik. Fontos, hogy a szülő beszélgesse gyermekével, nyugtassa meg, hogy délután visszajön érte, esetleg olvassa el az étlapot, a napi tervet, a programokat, de ne húzza túl hosszúra a búcsúzkodást, mert a szülőnek is, a gyermeknek is nehezebb az elválás.

A reggeliztetés gondozási sorrendben történik, ami azt jelenti, hogy először a legkisebbek majd a többiek étkeznek. Az asztalnál minden kisgyermek megkapja a tányért, poharat, a szalvétát. Majd ezután egy kis tányéron az asztal közepére teszik a kínáló tálon a reggelit (egyel többet, mint ahányan vannak), és mindenki elveszi a magáét. Fontos, hogy a gyermek lássa, hogy van lehetősége, ha újból venni szeretne. A legkisebbek életkoruknak megfelelő állagú ételt kapnak, a saját tányérjukba.

Ha befejezte a gyermek a reggelit, megtörli a száját, kidobja a szalvétát, és mehet játszani. Nem a gyermekek terítenek, és nem ők pakolják el az asztalt. Vannak lelkes gyermekek, akik szívesen felteszik a terítőt, és akár a terítésben is segítenek. A többszöri étkezés lehetőségét, a repetát folyamatosan fel kell kínálni étkezés közben.

Ha valaki nem kér több ételt, nem erőltetik, ismételten rákérdeznek az étkezés befejezésére, így Ő már felállhat az asztaltól. A gyermekcsoportban mind a napirend, mind az étkezési sorrend abban játszik nagyon fontos szerepet, hogy a gondozási műveletek, az étkezési időpontok minden nap közel azonos időpontban kerülnek sorra egy-egy gyermeknél. A kialakított étkezési sorrend lehetőséget ad arra, hogy addig, amíg az étkezés időpont nem érkezik el, a gyermek nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhetnek.

Az önállósodás fejlődésével a gyermekek a gondozási műveletek alatt minden egyes mozzanattal próbálkoznak. Ez időigényes figyelemmel követés; a felnőtt türelemmel kivárja a kezdeti próbálkozások sikerét. Ebben az időszakban a kisgyermekek még nagyon sok segítséget igényelnek a felnőtt részéről. Az önállósodási folyamatok támogatása fontos teendő, akár csak a játéklehetőségek biztosítása. Ezért, amikor már több mozzanatot önállóan elvégez a kisgyermek, páros helyzetben segíthetjük más kisgyermekkel egyidejűleg a tisztálkodást, az étkezést, de a fürdetés és a pelenkázás megmarad egyéni gondozásnak a továbbiakban is.

A páros gondozás során mindig annak a gyermeknek segít a felnőtt, aki éppen megakad, vagy elfáradt a próbálkozásban. A gondozási műveletek összekapcsolása itt is érvényesül. A 3 év alatti gyermekek tisztálkodási műveleteinél továbbra is célszerű a páros gondozás megtartása, mert így elkerülhető a tumultus a fürdőszobában.

Az önálló gyermekeknél a kézmosás szokását alakítsuk ki az étkezések előtt és az öblögetés (fogmosás) szokását az étkezések után. Reggeli után a gyermekeknek szabad játéktevékenységet biztosítunk. Ebben az időszakban végzik szükség szerint a gondozási feladatokat is a gyermekekkel. A tízórai minden nap valamilyen 100 %-os gyümölcslé, néha zöldség és gyümölcs is szerepel az étlapon (gyümölcsnap – pedagógiai program). Jó időben nagyobb a folyadékszükséglet. A tízóraihoz megkapják a szalvétát, majd az innivalót. Az elmélyült játékot nem szabad megzavarni, ezért a kisgyermeknevelők körbe viszik a tálcát, és kínálgatják a gyermekeket. Ha az időjárás engedi, már a tízórait is az udvaron fogyasztják el, közösen, egyszerre.

A levegőztetés során a gyerekek folyamatosan kisgyermeknevelőként-asztalonként, udvari dajkai felügyelet biztosítása mellett indulnak az udvarra, majd miután az első kisgyermeknevelő kiért az udvarra, a dajka a továbbiakban a csoportban segíti a második kisgyermeknevelő munkáját.

A gyermekek szeretik a nagymozgásos játékokat. Motoroznak, homokoznak, szaladgálnak, csúszdáznak, vagy épp autókat néznek, bogarakat keresnek. A bemenetel is folyamatosan a kiérkezési sorrendnek megfelelően történik. A legkisebbeket hamarabb ebédelteti meg a kisgyermeknevelő, hogy az udvaron kellőképpen elfáradt gyermekek időben ágyba kerülhessenek.

Ebéd után a nagyobb gyermekek öblögetnek (fogat mosnak), a kisgyermeknevelő segítségével, majd önállóan vagy kis segítséggel leveszik a cipőjüket és lefekszenek aludni. Az alváshoz magukkal vihetik az otthonról hozott játékokat vagy a cumit, az alvókendőt mindent, ami elősegíti az alvást. Általában nagyon hamar elfáradnak, és szinte kivétel nélkül elalszanak délben. A szobatiszta és ágytiszta (alváskor is képes kontrollálni a vizelet visszatartását) gyermekeknek már nem tesznek pelenkát. Ha valamelyik gyermeknek különleges elalvási szokásai vannak, és megoldhatók a bölcsődében, abban is partnerek a kisgyermeknevelők.

Ébredés után, de még uzsonna előtt pisilnek, pelenkát cserélnek, kezet mosnak, fésűlködnek. Ebben is az önállóságra tanítják a gyermekeket, így a legtöbb csöppség már egyedül birkózik a folyékony szappannal.

A heti menüt kifüggesztik az átadóban, így mindenki tájékozódhat a napi étkezésekről. Néha a gyermekek otthon nem ismert ételeket is elfogadnak, megszeretnek, hisz a közösségben minden finomabb. A csoport hatására fejlődik a gyermekek személyisége, és fejlődnek étkezési szokásai is. A gyermekek hazaadása már uzsonna után elkezdődik.

Fontos a folyamatos kommunikáció, a pozitív visszajelzés, ezzel is segítve a bölcsődei közösség megismerését és elfogadását. A szülők és kisgyermeknevelők közti folyamatos kapcsolattartás erősíti a partneri viszonyt, hisz közös a cél: támogatni a kisgyermek egyéni ütemű folyamatos fejlődését. Már a gyermek születésétől kezdve fontos az otthoni megfelelő életritmus, a jó napirend kialakítása. Nagy figyelmet igényel, hogy a kisgyermek megtalálja a helyét saját családjába, a többi családtagra is elegendő időt fordítva, megalapozva a stabil családi kapcsolatokat. Az egész család számára fontos, hogy ismétlődjenek a napi események, mert így kiszámíthatóan és nyugodtan telhetnek a napjaik.

A helyes életritmus, a szabályos napirend megkönnyíti a gyermekek számára a megszokást, az alkalmazkodást, fokozza biztonságérzetüket, így a későbbiekben sokkal nyugodtabban és aktívabban tudnak játszani. Mindezen ismeretek birtokában mi, bölcsődei szakemberek törekszünk arra, hogy ez a rendszeresség továbbra is megmaradjon a gyermek életében. Arra kérjük a szülőket, fogadják el, hogy nekünk több gyermek igényét kell figyelembe venni akkor, amikor összeállítjuk intézményünk napirendjét. Egy közösségben hasonló korú gyermekek nevelkednek, és a csoportban való nevelkedés esetén még nagyobb jelentősége van a játékidő, a gondozási műveletek és az alvásidő gondos és pontos megszervezésének, hiszen a bölcsődés korú gyermekek még nem képesek hosszú ideig várakozni. Azt azonban fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek megtalálja a saját helyét a csoporton belül, hogy az egyéni igényeik kielégüljenek, és jól érezzék magukat a társaik között.

Napirendünk:

ŐSZI NAPIREND

- 6.30-8.00 Érkezés, kézmosás, játék.
- 8.00-8.20 Reggeli.
- 8.20-8.40 Játék a szobában.
- 8.40-8.50 Fogmosás.
- 8.50-9.40 Játék a szobában
- 9.40-10.00 Szükség szerint WC-használat, kézmosás, készülődés az udvarra, cipőcsere
- 10.00-10.05. Tízórai
- 10.05-11.10 Játék az udvaron.
- 11.10-11.30 Vetkőzés, WC használat, mosakodás, játék.
- 11.30-12.00 Ebéd.
- 12.00-14.15 Alvás.
- 14.15-14.40 Ébredés, cipő felhúzása, WC használat, kézmosás, játék.
- 14.40-15.00 Uzsonna.
- 15.00-17.00 Játék, hazamenetel.

TÉLI NAPIRED

- 6.30-8.00 Érkezés, mosakodás, gyermek egyéni igénye szerint alvás, játék.
- 8.00-8.20 Reggeli.
- 8.20-9.40 Játék a szobában.
- 9.40-10.00 Szükség szerinti gondozás, WC használat, a gyermekeknek kézmosás.
- 10.00-10.05 Tízórai.
- 10.05-10.15 Játék a szobában
- 10.15-11.00 Levegőzés az udvaron/időjárástól függően, vagy játék a szobában
- 11.00-11.20 Bejövetel az udvarról, WC használat, tisztázás, Kézmosás, játék
- 11.20-11.40 Ebéd
- 11.40-14.20 Alvás
- 14.20-14.50 Ébredés, cipő felhúzása, WC használat, tisztázás, mosakodás.
- 14.50-15.00 Uzsonna
- 15.00-17.00 Játék a szobában, hazamenés.

TAVASZI NAPIREND

- 6.30-8.00 Reggeli bevétel, kézmosás, altatás, játék.
- 8.00-8.20 Reggeli.
- 8.20-9.10 Játék a szobában, tervezett játék.
- 9.10-9.20 Szükség szerint WC használat,
Kézmosás, fogmosás gyakorlása
- 9.20-9.35 Készülődés az udvarra, öltözködés
- 9.35-10.00 Játék a szabadban
- 10.00-10.05 Tízórai
- 10.05-11.10 Játék az udvaron
- 11.10-11.30 Vetkőzés, WC használat, mosakodás.
- 11.30-11.50 Ebéd, utána
- 11.50-14.10 Alvás.
- 14.10-14.40 Ébredés, cipő felhúzása, WC használat,
kézmosás, játék.
- 14.40-14.50 Uzsonna.
- 14.50-17.00 Játék a szobában, hazaadás.

NYÁRI NAPIREND

- 6.30-8.00 Érkezés, kézmosás, játék.
- 8.00-8.15 Reggeli.
- 8.15-8.25 Játék a szobában.
- 8.25-8.35 Szükség szerint WC-t használnak, kézmosás.
- 8.35-8.45 Készülődés az udvarra, cipőcsere.
- 8.45-10.00 Játék a szabadban.
- 10.00-10.05 Tízórai
- 10.05-11.10 Játék az udvaron.
- 11.10-11.30 Vetkőzés, WC használat, mosakodás, játék.
- 11.30-11.50 Ebéd.
- 11.50-14.15 Alvás.
- 14.15-14.30 Ébredés, cipő felhúzása, WC használat,
kézmosás, játék.
- 14.30-14.45 Uzsonna.
- 14.45-17.00 Játék a szabadban, hazamenés.

4.11 A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermek belső érése a családi nevelés és a bölcsődei nevelési – gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

- ☞ Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le és felveszik.
- ☞ Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- ☞ Önállóan étkeznek.
- ☞ Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- ☞ Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak.
- ☞ Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- ☞ Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- ☞ Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- ☞ Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák, a kérem – köszönöm kifejezéseket.
- ☞ Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- ☞ Rövid mesét végig hallgatnak.
- ☞ Ismerik a nevüket.
- ☞ Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- ☞ Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- ☞ Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás.
- ☞ Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására. Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakozásához.

4.12 Ünnepek és hagyományok

Ünnepeink, hagyományaink, programjaink

- ☞ Születésnap
- ☞ Farsang
- ☞ Húsvét
- ☞ Anyák napja
- ☞ Gyermeknap, családi nap
- ☞ Mihály nap
- ☞ Mikulás
- ☞ Karácsony
- ☞ Bölcsőde csalogató

Az ünnepek alkalmával ajándékokat készítünk a kicsiknek, kidíszítjük a csoportszobákat, és családi hangulatban az érdeklődő szülőkkel együtt ünnepelünk, közösen tevékenykedünk. Születésnap alkalmából felköszöntjük a gyermekeket.

4.13 A bölcsőde kapcsolatai

Óvoda-bölcsőde kapcsolata

Tartalmas óvoda-bölcsőde kapcsolat kialakítását tervezzük. Részt veszünk egymás szakmai programjain, megismerjük egymás munkáját, összehangoljuk a nevelési programunkat. Sokat tanulunk egymástól. A nagyobb bölcsődéseink látogatást tesznek a leendő óvodájukba. A bölcsőde és az óvoda szoros kapcsolata megkönnyíti a bölcsőde-óvoda átmenet nehézségeit.

Gyermekjóléti Szolgálat - Bölcsőde kapcsolata:

Kapcsolattartásunk rendszeres és folyamatos. Ha a bölcsődében valamilyen problémát észlelünk a gyermekekkel kapcsolatban (elhanyagolás, bántalmazás, stb.) jelezzük a Gyermekjóléti Szolgálat felé. Részt veszünk a Gyermekjóléti Szolgálat szervező és koordináló tevékenységében a napközbeni alapellátás jelzőrendszereként.

Tartalmas kapcsolatot alakítunk ki továbbra is a házi gyermekorvossal, védőnővel. Gyermekjóléti Szolgálattal és a megyénkben működő gyámhivatallal. Szükség esetén a gyermekek védelme érdekében jelzést küldünk a hivatal jegyzőjének (gyermekbántalmazás), Családsegítő –és Gyermekjóléti Szolgálatnak.

A Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres telefonos kapcsolatban is vagyunk. A Szolgálat és az intézmény szolgáltatásairól tájékoztatjuk a szülőket a faliújságon, illetve a honlapunkon.

Gyermekorvos, védőnő-bölcsőde kapcsolata:

A gyermekorvos 1 alkalommal meglátogatja bölcsődénket (vizsgálat, tanácsadás, tapasztalatcsere), feladatait havi 8 órában végzi.

A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel:

Győr-Moson-Sopron Megyei Gyermekpszichológiai és Pedagógiai Tanácsadó Győri

Kistérség (Nevelési Tanácsadó)

Gyámhatóság szakemberei

Szakmai kapcsolati rendszer

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala

Magyar Bölcsődék Egyesülete

4.14 Jogosultak érdekvédelme (Az 1997. évi. XXXI. tv 35-37. §-a alapján)

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére Érdekvédelmi Fórumot (a továbbiakban: fórumot) kell létrehozni.

A szülő vagy a törvényes képviselő a gyermek érdekeinek védelme, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén panaszjoggal élhet a bölcsőde vezetőjénél, vagy az érdekképviseleti fórumnál. Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum a panasz orvoslásának módjáról, intézkedéséről írásban értesíti 15 napon belül.

Ha a szülő, törvényes képviselő nem ért egyet a vizsgálat eredményével, vagy a megtett intézkedéssel az intézmény fenntartójához fordulhat.

Az érdekképviseleti fórum megvizsgálja a hatáskörébe tartozó panaszokat, intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartóval.

Az érdekképviseleti fórum véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény működésével kapcsolatban

A házirend elfogadásánál egyetértési jogot gyakorol.

A fórum tagjai:

- a) az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselői közül 3 fő
- b) az intézmény dolgozói közül 1 fő
- c) fenntartó képviselőjében 1 fő

A fórum testületként működik. A megválasztott, illetve megbízott tagok maguk közül választják meg a vezetőt.

A fórum alkalmoszerűen működik, összehívásról a vezető gondoskodik.

A fórum döntéseit a tagok többségének egyetértésével hozza meg, melyhez a tagok többségének jelenléte szükséges.

A fórum feladatai:

- ☞ megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat,
- ☞ dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- ☞ intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- ☞ véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben,
- ☞ javaslatot tehet az intézmény alaptervékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint z ebből származó bevételek felhasználásáról,
- ☞ egyetértési jogot gyakorol az intézmény házirendjének jóváhagyása tekintetében.

Gyvt.136. § (1) A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdek-képviseleti fórumnál.

- a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettség szegése esetén
- c) a 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

(2) Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszal élhetnek a fórumnál:

Ha *a panaszt tevő* a vizsgálat eredményével, illetve a megtett intézkedéssel nem ért egyet, vagy a vizsgálat eredményéről 15 napon belül nem kap értesítést, a panasz orvoslása érdekében Öttevény Község Önkormányzatához fordulhat.

4.15 Szülők szervezetének működése és a kapcsolattartás rendje

Szülők Szervezetének működése és a kapcsolattartás rendje a bölcsődék és a szülők szervezete között:

A 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 12.§. (1/e.) kimondja, hogy (a szülő köteles gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá hatóságokkal együttműködni).

A bölcsőde Szülői Szervezetét a csoport szülői közössége alkotja.

A bölcsőde érdekképviselői fórumába a csoport 3 szülőt delegál.

A delegált szülőt a csoportba tartozó szülők nyílt szavazással választják meg. A választásról jegyzőkönyv készül, amelyben a megválasztott szülők nyilatkoznak arról, hogy az Érdekképviselői Fórumba történt delegálást elfogadja.

Az Érdekképviselői Fórumba delegált tagok megbízása visszavonásig, illetve az új gondozási év kezdetéig érvényes.

A Szülők Szervezete dönt működési rendjéről, munkaprogramjáról.

Az SZMSZ elfogadásakor és módosításakor a bölcsődék, és a szülői szervezetek közötti kapcsolat kérdésében a szülői szervezeteket egyetértési jog illeti meg.

A Szülők Szervezetének véleményét ki kell kérni:

- A bölcsődei Szakmai Programról
- A bölcsődében nevelt-gondozott gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben.

Szülők Szervezete figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, a bölcsődei nevelési-gondozási munka eredményességét.

A fenti kérdések tárgyalásánál a Szülői Szervezet képviselője részt vehet a kisgyermeknevelői értekezleten.

A bölcsődevezetők rendszeresen tájékoztatják a Szülők Szervezetét a nevelési-gondozási munka aktuális kérdéseiről a szülői értekezletek közötti időszakokban.

4.16 Szülő joga, kötelezettsége

- Megválassza azt az intézményt melynek szolgáltatását igénybe veszi
- Megismerje a nevelési- gondozási elveket
- Megismerje a gyermekcsoport életét
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől
- Bölcsőde működését illetően véleményt mondjon, és javaslatot tegyen
- Megismerje a gyermekek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat
- A gyermekek ellátásában közreműködő személyekkel együtt működjön
- Az étkezési térítési díjat időben (kiírás szerint) rendezze.
- A házirendet betartsa.

4.17 Gyermek joga, Gyermeki jogok védelme

Ellátottak jogai:

- A gyermeknek joga van, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő neveléshez, személyiségének kibontakoztatásához, fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba történő beilleszkedéshez.
- Fejlődésére ártalmas környezeti hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- Emberi méltóságát tiszteletbe tartás, bántalmazással, fizikai vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben- gondozásban részesüljön.
- Az ellátottat megilleti a személyes adatainak védelme.
- Joga van az egyenlő bánásmódra, a vallási és etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül.

A **gyermeki jogok** minél szélesebb körű érvényesülése érdekében a gyermekjóléti szolgáltató tevékenységet végzők kötelesek gondoskodni, hogy a gyermek szülője, gondozója megismerje a gyermekjogi képviselő nevét, telefonszámát, fogadóóráinak helyét és időpontját, melyet a faliújságon, mindig megtalálnak.

A szolgáltatók a gyermekjogi képviselő számára biztosítják:

- a) Annak odalátogatása során az intézmény területén belül a szülők (gondozók) számára a négy szemközti beszélgetés lefolytatására alkalmas helyiséget
- b) A helyszínen való tájékozódás és az iratokba való betekintés lehetőségét
- c) Az érdekképviseleti fórum ülésének időpontjáról való tudomásszerzést

A gyermekjogi képviselő által írásban tett észrevételekre, megkeresésekre a szolgáltatók 15 napon belül kötelesek válaszolni, illetőleg megtett intézkedésekről a gyermekjogi képviselőt értesíteni.

A gyermekjogi képviselő, működése során tekintettel van a személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. Törvény rendelkezéseire.

Az intézményvezető az ellátás igénybevételekor a fenntartó által jóváhagyott intézményi házirendet a kérelmezővel megismerteti. A házirendet az intézményben mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni, gondoskodni kell arról, hogy az ellátottak hozzátartozói és az intézményben dolgozók számára folyamatosan hozzáférhető legyen.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok a bölcsődében

A bölcsőde a gyermekvédelem rendszerében személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közé tartozik, azon belül is a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formájaként.

Napjainkban egyre több halmozottan hátrányos helyzetű és / vagy veszélyeztetett kisgyermek kerül bölcsődénkbe, akiknek ellátása megkülönböztetett figyelmet és nagyobb szakértelmet igényel a kisgyermeknevelő részéről.

A szülőkkel való bánásmód, kommunikáció is nehezebb, mivel ezek a családok sokkal érzékenyebbek.

Feladataink: prevenció és a lehetséges korrekció, elsődleges észlelő- és jelzőrendszer.

- a kisgyermekek jólétének biztosítása
- a gyermekvédelmi problémák megelőzése

Ezeket a feladatokat egyrészt saját kompetencia határainkon belül, másrészt,- mint elsődleges észlelő- és jelzőrendszer – más külső intézmények bevonásával, a velük való együttműködés biztosításával valósítjuk meg.

A gyermekjóléti szolgáltató, illetve az intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás módja:

- Az intézmény faliújságjain (kifüggesztve)
- A honlapunkon
- Szülő értekezleteken
- A Szülői Szervezetek értekezletein

Az ellátott jogi, gyermekjogi képviselő feladatai

- Az ellátotti jogokkal kapcsolatos tájékoztatás
- Az ellátottak, vagy hozzátartozók ellátásával kapcsolatos problémák megoldásában való közreműködés
- Bizonyos körben képviseli az ellátottat
- A panaszok megfogalmazásában segítséget nyújt
- Intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál
- Jelzéssel élhet a hatóságok felé a jogsértés megszüntetése érdekében
- Fogadó órát tart, melyre bárki elmehet, panaszát, észrevételét elmondhatja

4.18 Személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

A szolgáltatást végzők jogai:

- A munkaköri leírás tartalmazza a szolgáltatást végzők jogait, kötelezettségeit
- Mindenki számára biztosítani kell a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést, tiszteletben kell tartani emberi méltóságukat, személyiségi jogaikat, munkavégzési körülményeiket biztosítani kell.
- Jogsérelem esetén panasszal fordulhatnak az intézmény vezetőhöz, valamint a fenntartóhoz.

Az intézmény közalkalmazotti körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn. A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.

Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kapa család és házasság intézményének védelme. Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát.

A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

5 A BÖLCSŐDEI DOKUMENTUMOK

A bölcsődei csoportok ellenőrzési és értékelési rendszere:

- Csoportnapló vezetése naponta
- a gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás
- Gyermekek egészségügyi törzslapja
- Fejlődési napló, a gyermek fejlődésének nyomon követése
- Üzenő füzet

Gyermekek egészségügyi törzslapja

Tartalmazza a kisgyermekek bölcsődei intézményes nevelés megkezdése előtti fejlettségi szintjét pszichés – szociális - fizikális területeken, valamint a családban előforduló betegségeket is. Rögzíti a bölcsőde orvos felvételi vizsgálatait is, és a gyermekek életkorához köthető vizsgálatokat, illetve a rendszeres orvosi vizsgálatokat.

Ezen felül a kisgyermeknevelők 1 éves kor alatt egy, 1 éves kor után három havonkénti bejegyzéseit a kisgyermekek fejlődéséről, azok változásairól.

Fejlődési napló, a gyermek fejlődésének nyomon követése

A gyermek egyéni fejlődésének követését rögzítik a kisgyermeknevelők a bölcsődébe kerüléstől az óvodába menésig. A naplót a gyermek (Saját kisgyermeknevelője) vezeti. A kisgyermeknevelő a naplóban napról-napra szerzett tapasztalatait rögzíti.

Rögzíti a gyermek adatait, a családlátogatás eseményeit, mely mindig megelőzi a bölcsődei beszoktatás megkezdését. A beszoktatás két hetes – főleg édesanya segítségével- időtartama alatt, a kisgyermek adaptációs időszakának lépéseit, folyamatosságát, a szülőtől történő fokozatos elválás, az új környezetben, az új kisgyermekkel és az intézmény dolgozóival való ismerkedés fokozatos és egyéni ütemű kialakulását.

A napló minden egyes gyermekről olyan képet ad, ami csak rá jellemző, ami megkülönbözteti őt a csoport többi gyermekétől. Ezen adatok rögzítése-akárcsak a törzslap vezetése- egy éves kor alatt havonta, egy éves kor után három havonta történik, mely részletes, egyéni fejlődési ütemet mutató. Amennyiben azonban a kisgyermek fejlődése bármely ok miatt lassabb fejlődést mutatnak (pl.: családi okok, érzelmi változások...) a fejlődési napló vezetése akár két havonta is történhet a nehézségek megszűnéséig.

Fejlődési lap vezetésének célja

A kisgyermeknevelő nyomon követi, hogy a gyermek a különböző életkorban milyen fejlődési szinten áll, fejlődésében előrelépés vagy lemaradás tapasztalható. A fejlődési lap felhívja a kisgyermeknevelő figyelmét arra, hogy mi az, amire fokozottabban kell ügyelnie a gyermek gondozása- nevelése közben.

A bölcsőde-óvoda átmenet, a nevelés folyamatosságát segíti az azonos szempontok szerint készült bölcsődei és óvodai gyermekfejlődés követő rendszer. Óvodakezdés előtt a kisgyermeknevelő és az óvónő eset megbeszélésen vesz részt, ahol a gyerek fejlődésével kapcsolatos információk átadása történik.

Üzenő füzet

A kisgyermeknevelők a saját gyermekről 3 havonta beszámolót, jellemzést írnak a szülőknek. Az üzenő füzet tartalmazza a gyermek hossz- illetve súlynövekedését mutató táblázatot. Az üzenő füzet folyamatosan kapcsolatot tart a család, intézmény és a bölcsődei gyermekorvos között. A rendszeres orvosi vizsgálat során szerzett tapasztalatokat, az orvosi tanácsokat rögzíti a szülők felé. Az intézményi programok meghívói, nyári leállás időpontja a füzetben is rögzítésre kerül.

Fogadóórák

Ezt a kisgyermeknevelők, a szülők igénye alapján szervezik. A szülőkkel megbeszélnek a csoport életét a gyermek fejlődése érdekében tett próbálkozásokról. Itt csupán az a 8-10 szülő van jelen, akinek gyermekei egy csoportba járnak és a kisgyermeknevelő tájékoztatást ad a nevelési módszerekről, játéktevékenységről. Itt van lehetőség megbeszélni az együttnevelés módszereit, közösen elkezdni egy-egy önállósodási lépést.

Nyílt napok

Évente egyszer nyílt napot, bölcsőde csalogatót tartunk. Ilyenkor az érdeklődő családok jöhetnek el gyermekükkel, hogy megnézzék, megismerhessék a bölcsődei életet, nevelési gondozási munkánkat, ha a későbbiekben szeretnék gyermeküket bölcsődébe íratni. Rövid írásos ismertetőt adunk a szülőknek a bölcsődei felvétellel és a szolgáltatások ismertetésével, amit otthon elolvashatnak.

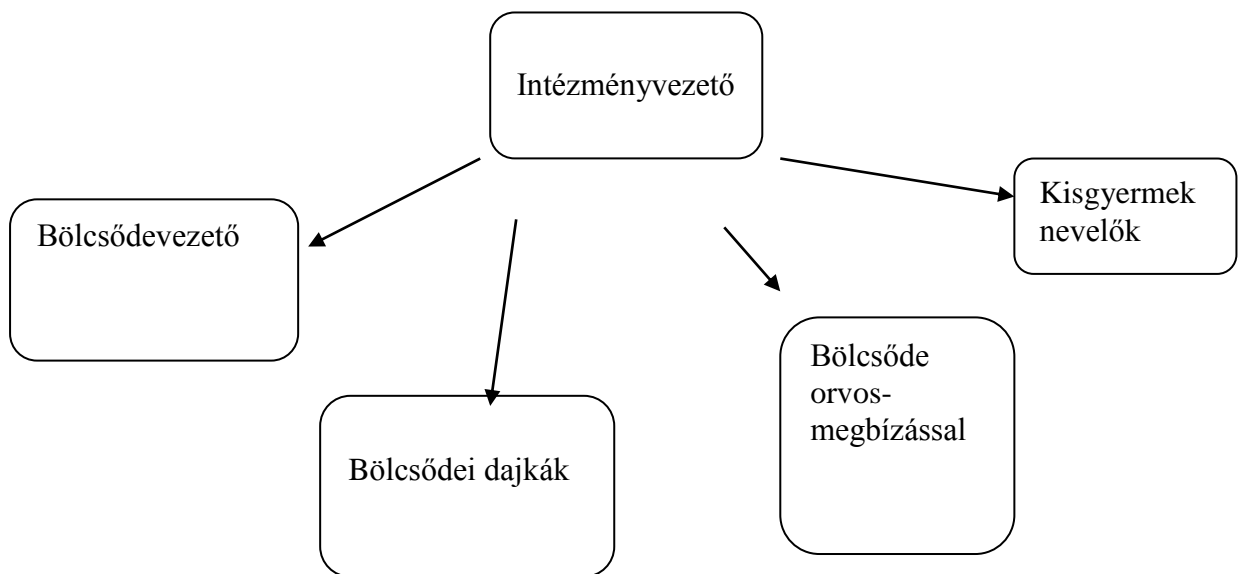
Közösen szervezett programok

Évenként többször közös programot készítünk a családokkal és az óvodásokkal.

- családi nap, gyermeknap
- Mihály napi vásár
- adventi készülődés
- Zöld jeles nap – a Föld napja – virágosítás, ültetés, kertgondozás

6 AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, ÁBRÁJA

A bölcsődei egység szervezeti felépítése

7 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Öttevényi Mackó – Kuckó Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde alkalmazotti közössége

átdolgozta, és elfogadta a Bölcsőde Szakmai Programját. ....
.....
.....
.....
.....

2020. ....

Az Öttevényi Mackó – Kuckó Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde intézményvezetője:

.....

2020. ....

Szülői Érdekképviselői Fórum vezetője

2020 ..... Egyetértését adja: .....

.....

2020. ....

Fenntartó

8 ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A bölcsőde szakmai program érvényességi ideje: 2020-2025

A program módosításának indítékai:

- Törvényi vonatkozások
- Szervezeti átalakítás
- Egyéb módosítási javaslat

Öttevény, 2020.....

Mellékletek: Öttevény Község Önkormányzatának elfogadó Határozata
Szülői megállapodás
Játéktár

9 MELLÉKLETEK

- ☞ Öttevény Község Önkormányzatának elfogadó Határozata
- ☞ Szülői megállapodás
- ☞ Játéktár

Bölcsőde neve, címe (fejbélyegző)

Ügyiratszám:
Tárgy: megállapodás

Megállapodás bölcsődei ellátásra

Megállapodás, amely létrejött

a) egyrészről,

az ellátást nyújtó állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény) részéről, melynek adatai:

- az intézmény neve: .....
- az intézmény címe: .....
- az intézmény érintett tagintézménye, (telephelye): .....
- az intézményt képviseli: .....

az ellátást nyújtó egyházi fenntartású és nem állami fenntartású intézmény (továbbiakban: intézmény) esetén az intézmény fenntartója részéről, ahol az intézmény és a fenntartó adatai:

- az intézmény neve: .....
- az intézmény címe: .....
- az intézmény fenntartójának neve: .....
- az intézmény fenntartójának címe: .....
- az intézmény fenntartóját képviseli: .....

b) másrészről az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője részéről

- az alábbi gyermek vonatkozásában:

- természetes személyazonosító adatai:
  - családi neve: ..... utóneve: .....
  - születési helye és ideje: .....
  - anyja születési családi: ..... utóneve: .....
- egyéb, önként szolgáltatott adatai:
  - lakcíme: .....
  - tartózkodási helye: .....
  - személyazonosításra szolgáló adata: .....
  - TAJ száma: .....

- a gyermek szülője/ vagy törvényes képviselője:

- természetes személyazonosító adatai:
  - családi neve: ..... utóneve: .....
  - születési családi neve: ..... utóneve: .....
  - születési helye és ideje: .....
  - anyja születési családi: ..... utóneve: .....
- egyéb, önként szolgáltatott adatai:
  - lakcíme: .....
  - tartózkodási helye: .....
  - személyazonosításra szolgáló adata: .....
  - TAJ száma: .....
  - telefonszáma: ....., illetve

között a gyermek bölcsődei ellátására.

1. A megállapodás tárgya

Az intézmény az igénybe vevő részére bölcsődei ellátást, ezen belül:

bölcsődei mini bölcsődei munkahelyi bölcsődei családi bölcsődei ellátást nyújt.

Az intézmény a vonatkozó szolgáltatás nyújtására működési engedéllyel rendelkezik. (A működési engedélyének száma: .....)

Az ellátás nyújtásának pontos helye (település, utca, házszám): .....

2. Az ellátás időtartama

A felek tudomásul veszik, hogy az ellátás kezdetének időpontja ..... év ..... hó ..... napja, valamint az intézmény az ellátást az ellátást igénybe vevő részére:

határozott, azaz: ..... év ..... hó ..... napjáig terjedő,
 határozatlan

időtartamra szólóan biztosítja.

3. Az ellátást igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalma

Az intézmény az alábbiakban felsorolt szolgáltatáselemeket nyújtja az ellátást igénybe vevő részére:

Szolgáltatások és az ellátások		
megnevezése	tartalma	biztosításának módja
☐ alapellátás	<p>Napközbeni ellátás</p> <p>A napközbeni ellátás során a bölcsőde biztosítja az életkoruk megfelelő nappali felügyelet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést.</p> <p>A nappali ellátás kiterjed:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátására, - az óvodára nem érett 4 éven aluli gyermek napközbeni ellátására <p>☐ 6 éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelésére, gondozására</p>	<p>1. Az ellátás időintervalluma</p> <p>Az ellátás napi ... óra időtartamban vehető igénybe.</p> <p>2. Az ellátás gyermekcsoportban történik.</p> <p>3. Az ellátás térítési díj ellenében történik.</p> <p>Egyéb:</p>
☐ speciális tanácsadás	<p>A szolgáltatás igénybe vehető a gyermek hat éves koráig.</p> <p>A tanácsadás kiterjedhet a következő területekre:.....</p>	térítési díj ellenében
☐ időszakos gyermekfelügyelet	<p>A szolgáltatás igénybe vehető a gyermek hat éves koráig.</p> <p>☐ játszócsoportban szakképzett kisgyermeknevelő segítségével a gyermek felügyeletre</p> <p>☐ időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban</p>	<p>térítési díj ellenében</p> <p>Az ellátást biztosításának módja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ e célra kialakított csoportban ☐ normál bölcsődei csoport üres férőhelyén
☐ gyermekhotel	<p>A szolgáltatás igénybe vehető a gyermek hat éves koráig.</p>	térítési díj ellenében

	Az ellátás a gyermek részére nyújt 24 órás folyamatos ellátást, ha a gyermek szülője (gondozója) elfoglaltsága miatt átmeneti ideig nem tud a gyermekről gondoskodni. Hétvégen és ünnepnapon is biztosítható. Időtartama azonban egy alkalommal a 10 napot nem haladhatja meg.	
☐ gyermeknevelést segítő szolgáltatások	A szolgáltatás igénybe vehető a gyermek hat éves koráig ☐ játszócsoport: a játszócsoportban szakképzett kisgyermeknevelő segítségével a gyermek és a szülő együttes játéklehetősége ☐ nevelési tanácsadás, ☐ játékkölcsonzés ☐ eszközkölcsonzés	tértési díj ellenében A játszócsoport ellátást biztosításának módja: ☐ e célra kialakított csoportban ☐ a bölcsődei csoportban, de nem a bölcsődei ellátás nyújtásával azonos időben.

4. A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

4.1. A személyi térítési díj összege

A személyi térítési díj konkrét összegben kerül megállapításra.

A gyermekvédelmi törvény 148. § (2) bekezdése, valamint

a) a 151. § (3) és (4) bekezdése alapján a bölcsődei ellátás keretében biztosított **gyermekéltetésre vonatkozó személyi térítési díj** összege: ..... Ft.

A gyermekvédelmi törvény 21/B. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerint 100 % -os normatív kedvezmény vehető figyelembe:

aa) a bölcsődei, mini bölcsődei ellátásban részesülő gyermek után, ha

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- a tartóan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartóan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130 %-át,
- nevelésbe vették,

ba) azon aa) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el.

A normatív kedvezményen túl igénybe vehető kedvezmények: .....

b) a fenntartó döntése alapján

- gondozásra megállapított személyi térítési díj van, összege: .....
- gondozásra megállapított személyi térítési díj nincs.

Nem lehet a gondozásért személyi térítési díjat kérni:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három vagy többgyermekes család gyermekének,
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek,
- a védelembe vett gyermek

gondozása esetén.

A személyi térítési díj megállapításánál a gyermekvédelmi törvény 150. § (1) bekezdés b) pontja alapján a gyermekek napközbeni ellátása körébe tartozó bölcsődei ellátása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni.

A személyi térítési díj összege igénybe vevőként nem haladhatja meg:

- a) *munkahelyi bölcsődében és családi bölcsődében nyújtott ellátás esetén:* az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 50 %-át,
- b) *a bölcsődében és mini bölcsődében nyújtott ellátás esetén,* ha a fenntartó a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapít személyi térítési díjat, és a gyermek
  - nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben: az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 25%-át,
  - ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesül az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem 20%-át.

4.2. A térítési díj kiszámítása

A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az étkeztetést nyújtó intézmény vezetője az étkeztetési nyersanyagköltség napi összege általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának - valamint a normatív kedvezményeknek - a figyelembe vételével állapítja meg.

A gondozás személyi térítési díját az intézmény vezetője teljes hónapra állapítja meg akkor is, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

4.3. A térítési díj megfizetésére kötelezettek

A térítési díjat az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő fizeti meg.

A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

4.4. A személyi térítési díj megfizetése

A személyi térítési díjat:

- az igénybevétel napjától havonként a tárgyhónap 10. napjáig
- az igénybevétel napjától a kormányrendeletben meghatározottaktól eltérően - ..... ig köteles megfizetni a személyi térítési díj összegét:

- banki átutalás formájában az intézmény a(z) .....
vezetett ..... számlaszámú
pénzforgalmi számlájára,
- személyesen az intézmény házipénztárába.

Ha a térítési díj fizetésére kötelezett személy a fentiekben megjelölt határidőn belül a személyi térítési díjfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, akkor az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével felszólítja a kötelezettet az elmaradt személyi térítési díj megfizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telik el, akkor a díjhátralék nyilvántartásba vételre kerül. A nyilvántartott díjhátralékok behajtásáról az intézmény tájékoztatása alapján a fenntartó gondoskodik.

4.5. A személyi térítési díj felülvizsgálata

A személyi térítési díj összege – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény meghatározott kivételekkel – a megállapítás időpontjától függetlenül évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg.

□ 4.6. A bölcsődei alapellátáson kívüli szolgáltatások térítési díja

A bölcsődei alapellátáson kívüli szolgáltatások térítési díjára vonatkozó részletes szabályokat a megállapodás melléklete tartalmazza.

5. A bölcsődei ellátás megszűnésének módjai

A bölcsődei ellátás megszűnik

- a) a határozott idejű elhelyezés esetén megjelölt időtartam - illetve meghosszabbított időtartam - elteltével,
- b) a jogosultsági feltételek megszüntetésével.

Az ellátás megszüntetését kérelmezni kell, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti.

Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a háziróndot ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Az ellátás megszűnéséről az intézményvezető írásban értesítést (határozatot) küld.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő szeptember 1.-jével,
- a sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak az évnek az augusztus 31. napján, amikor a gyermek a 6. életévét betöltötte,
- az előző két pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
  - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig,
  - ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végéig.

Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

6. Nyilatkozatok

6.1. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője nyilatkozom, hogy a Gyvt. 33. § (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatás megkaptam, azaz tájékoztattak:

- az ellátás tartalmáról és feltételéről,

- a bölcsőde által vezetett, gyermekekre és a törvényes képviselőre vonatkozó nyilvántartásokról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- a bölcsőde házirendjéről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
- az érdek-képviselési fórumról.

6.2. Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője tudomásul veszem, hogy:

- a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz köteles vagyok adatot szolgáltatni,
- a nyilatkoznom kell a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

6.3. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, az ellátásra vonatkozó gyermekvédelmi jogszabályok, valamint a [.....] szülő ..... önkormányzati rendelet rendelkezései az irányadóak.

A felek a megállapodást közös elolvasást követően, mint akaratukkal megegyezőt írják alá.

Kelt: .....

az ellátott részéről:	az intézmény részéről
.....	.....
ellátást igénybe vevő törvényes képviselője	☐ állami fenntartású intézmény vezetője ☐ más fenntartás esetén a fenntartó képviselője

Száma: GY-41/2017

Pénzügyi Fajshoztató Iroda Kft.

8992 Hagyárosbörönd, Damjánich u. 19/A. Központi tel./fax: 92/460-307, tel.: 92/560-083

JÁTÉKTÁR

1. Együtt játszáshoz tervezett játékörletek évszakonkénti lebontásban:

Ősz

- Madaras játék
- Játék az ősz színeivel
- Zöldséges – gyümölcsös játék
- Gazdasági, udvaros, állatos játék
- Gyűjtögetős: falevelek, termékek
- Pásztoros játék
- Boltos, vásáros játék
- Halászos játék
- Közlekedéses játék

Tél

- Családos, babás játék
- Mikulásváró
- Karácsonyváró
- Téli állatos, madaras játék
- Orvosos játék
- Farsangos játék
- Havas – téli játékok

Tavaszi

- Virágos, ültetgetős játék
- Nyuszi, húsvéti készülődés
- Játék a testünkkel, érzékszervekkel
- Bábszínház játék
- Cirkuszos játék
- Anyák napi készülődés

Nyár

- Játék a természetes anyagokkal: homok, víz, agyag, sár.

2. A megvalósításhoz szükséges anyagok, eszközök

A 2 -3 éves gyermekek alapjátékai:

- Konstruáló játékok (LEGO, formakirakó)
- Nagy mozgásos játékok (autók, dőmperek, alagút, labdák)
- Húzogatható, tologatható eszközök (vonatok, autók)
- Babák, macik
- Használati eszközök, edények
- Könyvek: kemény lapú lapozó, puha lapu képeskönyvek
- Alkotó játék eszközei: zsírkréta, ceruza, gyurma, festék, olló, papírok stb.

3. A megvalósításhoz szükséges összegyűjtött irodalom jegyzék Mondókás könyvek:

- Tente baba tente – népi gyermek mondókák
- Hóc, hóc katona
- Weöres Sándor: Bóbita
- Ez a cinke oly picike
- Megy a gyűrű vándorútra
- Cini – cini muzsika
- Zilahi Józsefné: Magyar népi mondókás gyűjtemény kisgyermek szórakoztatására
- Kiss Áron: Magyar gyermekjáték – gyűjtemény

Dalos könyvek:

- Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani
- Forrai Katalin: Ének a bölcsődében
- Bújj, bújj zöld ág

Mesés könyvek:

- Benedek Elek: Magyar mese és mondavilág
- 77 magyar népmese
- Icinke – picinke
- Kóka Rozália: Aranyhajú ikergyermekek
- Budai Ilona: Székely – mese – beszéd

Öttevény, 2020 .....

Balázsné Nádas Edina
bölcsődevezető

Molnár Imréné
Intézményvezető